

Lofotodden
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Lofotodden nasjonalparkstyre
Møtested: Besøkssenter Lofotodden nasjonalpark, Reine/ Teams-møte
Dato: 11.05.2026
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Ekstraordinært styremøte, holdes på teams.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 10/26	Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte		
ST 11/26	Referatsaker		
RS 4/26	Bekreftelse på anmeldt forhold - Lofotodden nasjonalpark - tips om brudd på verneforskrift - helikopterflyvning	X	2025/5854
RS 5/26	Underretning av avgjørelse - Lofotodden nasjonalpark - tips om brudd på verneforskrift - helikopterflyvning	X	2025/5854
RS 6/26	Tillatelse - Lofotodden nasjonalpark - Flakstad 44/1 - Ryten og Kvalvika - skjøtselstiltak - kanalisering av ferdsel		2026/1818
ST 12/26	Delegerte saker		
DS 3/26	Tillatelse - Lofotodden nasjonalpark - organisert ferdsel - Custom Arctic Adventure Lofoten AS		2025/8850
DS 4/26	Avslag - Lofotodden nasjonalpark - bruk av drone - 2026 - filmproduksjon - Malgorzata Ewa Borroni		2026/1657
DS 5/26	Avgjørelse - Lofotodden nasjonalpark - Moskenes - Bunesstranda - bruk av drone - 2026 - Alejandro Romero		2026/2079
DS 6/26	Decision - Permit for guiding - Lofotodden National Park - Montanas Del Mundo		2026/3398
DS 7/26	Tillatelse - Lofotodden nasjonalpark - organisert ferdsel - 2026 - guidet tur - Il Ponticello		2026/3579
ST 13/26	Høring - Forslag til ny organisering av verneområdeforvaltere - Miljødirektoratet		2024/8848
ST 14/26	Høring - Plan for friluftslivets ferdselsårer - Flakstad kommune - Lofotodden nasjonalpark		2025/2944
ST 15/26	Søknad om bruk av kommersielt merke - Nasjonalparkpartner - Lofotodden nasjonalpark - Out Lofoten		2026/2132
ST 16/26	Deltagelse i arbeidsgruppe for oppdatering av Veikartet for Lofoten De Grønne Øyene - Lofotodden nasjonalpark		2026/3510
ST 17/26	Eventuelt		

ST 10/26 Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte
ST 11/26 Referatsaker

Lofotodden Nasjonalpark
Postboks 1405

8002 BODØ

Delegert vedtak:

Vedtaksstype	Vedtaksdato	Vedtaksnr
Delegert Teknisk etat	23.03.2026	036/26

Tillatelse til tiltak - gnr 44 bnr 1 - Ryten/Kvalvika - Tilrettelegging av sti / Vesentlig terrenginngrep

Tiltak: Tilrettelegging av sti / Vesentlig terrenginngrep
Byggested: Gbnr: 44/1 Ryten/Kvalvika
Tiltakshaver: Lofotodden Nasjonalpark
Postboks 1405
8002 BODØ
Ansvarlig søker: Stibbyggjaren As
C/O Statsforvalteren i Norland
Kontaktperson: Ole-Jakob Kvalshaug

Saksopplysninger

Lofotodden nasjonalparkstyre har sendt en søknad om tillatelse for å oppgradere stinettet på strekningen mellom Skjettendikan og Ryten, samt fra stikrysset ved Skjettendikan mot Kvalvika. Hovedmålet med tiltaket er å sikre bedre kanalisering av ferdsel for å redusere slitasje på sårbar vegetasjon og minimere forstyrrelser for dyrelivet i nasjonalparken. Selve arbeidet innebærer etablering av en 1,2 til 2 meter bred sti bygget med lokale steinmasser og grus, enten som steintrapp i bratte partier eller som grussti i slakere terreng. Prosjektet er planlagt utført med manuelt arbeid og bruk av helikopter for transport av masser, med forventet oppstart 15. juni 2026.

Naturvern

Lofotodden nasjonalparkstyre vurderer tiltaket som et nødvendig skjøtselstiltak for å opprettholde eller oppnå den naturtilstanden som er formålet med vernet av området. Bakgrunnen for søknaden er at ferdselsårene mot Ryten og Kvalvika bærer preg av svært stor slitasje som følge av et høyt besøkstrykk, med over 160 000 registrerte passeringer i 2025. Uten tilrettelegging brer ferdselen seg utover etter hvert som gamle stitraseer blir nedslitt og omgjort til gjørmehull, noe som er spesielt skadelig for sårbar vegetasjon som myrarealer og bløte partier. Ved å kanalisere turgåerne til en fast oppgradert sti, vil man redusere denne spredte slitasjen og samtidig minske forstyrrelsen på dyrelivet i nasjonalparken.

Kunnskapsgrunnlaget for naturmangfoldet i området vurderes som godt, med omfattende kartlegging av blant annet karplanter, sopp og fugl. Selv om etableringen av stien medfører et visst arealbeslag, konkluderer konsekvensutredningen med at tiltaket samlet sett vil gi ubetydelig til liten miljøskade sammenlignet med dagens situasjon. For å ivareta naturverdiene under gjennomføringen,

legges det opp til miljøforsvarlige driftsmetoder der arbeidet i hovedsak utføres manuelt med håndverktøy. Videre anbefales det at nødvendig helikoptertransport av stein og grus legges til sensommeren for å unngå unødig støy i hekke- og yngletiden. Forvaltningsmyndigheten vil også følge opp med overvåking av slitasje etter at tiltaket er gjennomført for å sikre at kanaliseringen har ønsket effekt.

Naturfare

Når det gjelder naturfare, ligger deler av det planlagte tiltaket innenfor områder som er kartlagt som fareområder for både stein- og snøskred. Søknaden presiserer imidlertid at tiltaket i stor grad innebærer utbedring av en allerede godt etablert ferdselsåre med svært høyt besøkstrykk. Forvaltningsmyndigheten vurderer det slik at naturfaren i området ikke vil øke som følge av stioppgraderingen. Snarere tvert imot antas det at en profesjonelt tilrettelagt sti vil kunne redusere risikoen for at løsmasser og steinsprang utløses av menneskelig aktivitet i de bratte partiene. Det vises i denne sammenhengen til teknisk forskrift, som åpner for unntak fra visse sikkerhetskrav ved utbygging i skredfarlige områder dersom tiltaket ikke fører til økt fare for skade på liv og helse. Sikkerheten til både entreprenører og besøkende vil også bli prioritert under selve anleggsfasen, der forvaltningsmyndigheten har fullmakt til å stenge eller legge om stien midlertidig dersom arbeidsforholdene krever det.

Forhold til plan

I kommuneplanens arealdel er det aktuelle området avsatt til Landbruks-, natur- og friluftsmål (LNF). Gjeldende bestemmelser for dette arealet tillater tiltak som tilrettelegger for allmenn ferdsel, noe som samsvarer med den omsøkte stioppgraderingen.

Erklærte ansvar i tiltaket jf. pbl §§20-3, 23-1 og 23-3

Foretak	Funksjon	Datert	Tiltakskl	Journaldato
Statsforvalteren i Norland	SØK og PRO	11.03.2026	1	11.03.2026
Stibyggjaren AS	UTF	11.03.2026	1	11.03.2026

Tegningsdokumentasjon

Vedtaket er basert på tegninger datert 17.02.2026 med journaldato 13.03.2026. «Situasjonsplan Ryten og Kvalvika».

Forutsetninger iht lovverket

1. I tilfelle tilsyn eller kontroll, skal denne tillatelsen alltid være til stede på byggeplassen.
2. Det forutsettes at samtlige relevante funksjoner og ansvarsområder i tiltaket er dekket med nødvendig ansvarsrett jf. pbl §23-3.
3. Er tiltaket ikke satt i gang senest 3 år etter at tillatelsen er gitt, faller tillatelsen bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf. pbl § 21-9.
4. Bygningen/ tiltaket må ikke brukes før ferdigattest ev. midlertidig brukstillatelse er gitt, jf. pbl § 21-10.
5. Bygningen/ tiltaket må ikke tas i bruk til annet formål enn det denne tillatelsen forutsetter.
6. Det må utføres intern kvalitetssikring slik at tiltaket ikke strider mot bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.
7. Skifte av tiltakshaver under gjennomføringen skal straks meldes til kommunen både av den opprinnelige og den nye tiltakshaveren, jf. pbl § 23-2.

Vedtak

Flakstad kommune godkjenner søknad om tillatelse i ett trinn til oppgradering av stitraseen fra Skjettendikan til Ryten, samt fra stikryss ved Skjettendikan mot Kvalvika på gnr./bnr. 44/1 og umatrikulert grunn.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i plan- og bygningsloven §§ 20-1, 20-2, 20-3 og 21-4.

Følgende vilkår ligger til grunn for vedtaket:

Tiltaket må gjennomføres i tråd med det som fremgår av søknaden og dens vedlegg. Dersom det skal gjøres endringer som avviker fra gitt tillatelse må dette avklares med bygningsmyndighet i forkant av at endringer gjennomføres.

Med hilsen

Johannes Storm
saksbehandler teknisk enhet

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vi gjør oppmerksom på at saken kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken. Klagen sendes rådmannen innen 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til deg som part i saken. I klagen skal det fremgå hvilket vedtak det klages over, endring(er) som ønskes i vedtaket og de grunner klagen støtter seg til (§§ 28 – 32 i Forvaltningsloven). Klagen behandles etter retningslinjer vedtatt av kommunestyret.

ST 12/26 Delegerte saker

CUSTOM ARCTIC ADVENTURE LOFOTEN AS
Tussan 60
8372 GRAVDAL

Saksbehandler Ole-Jakob Kvalshaug

Vår ref. 2025/8850

Deres ref.

Dato 09.03.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
-----------------------	--

Vedtak - Tillatelse til organisert ferdsel i Lofotodden nasjonalpark - Custom Arctic Adventure Lofoten AS

Vedtak

Custom Arctic Adventure Lofoten, Organisasjonsnummer 933 034 283, Innvilges tillatelse til organisert ferdsel i Lofotodden nasjonalpark for perioden 2026 - 2028. Tillatelsen gjelder for sone A og B, som vist i kartet (fig. 1).

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

1. Arrangør skal ha et system for å håndtere toalettavfall, eksempelvis toalettposer (Wag-Bags) eller lignende. Toalettavfall skal ikke etterlates eller graves ned i nasjonalparken.
2. Søppel skal ikke legges igjen eller brennes i nasjonalparken.
3. Ferdselen må foregå hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på naturmiljø eller kulturminner. Dyrelivet må ikke forstyrres.
4. I områder hvor det er tilrettelagte eller merkede stier, bør disse til enhver tid følges.
5. Bålfyring bør bare skje på etablerte bålplasser, slik at det ikke medfører skade på vegetasjon eller svaberg.
6. Tillatelsen må medbringes på alle turer, i tilfelle kontroll og oppsyn i felt.
7. Ved årsslutt skal arrangør fylle ut totalt antall turer gjennomført for hvert år, i rapporteringsskjema som ettersendes. Rapporteringsskjema skal sendes inn til nasjonalparkforvalter, innen 10. januar neste år. Dersom arrangør har fått en toårig tillatelse, skal det sendes inn rapport etter årsslutt for hvert av de to årene.

Tillatelsen gis med hjemmel i Forskrift om vern av Lofotodden nasjonalpark § 7, andre ledd og i henhold til forvaltningsmyndighetens retningslinje, id 34, fastsatt i Forvaltningsplan for Lofotodden nasjonalpark. Nasjonalparkforvalter er gitt delegert myndighet til å treffe vedtak i saken jf. delegeringsreglementet til Lofotodden nasjonalparkstyret vedtatt i utvalgssak 8/24, i møte 13.03.2024.

Bakgrunn

Custom Arctic Adventure Lofoten, med kontaktperson Frode Nygård, søker om tillatelse til å drive med organisert ferdsel i Lofotodden nasjonalpark. Søknad er sendt in via søknadsskjema for organisert ferdsel i Lofotodden nasjonalpark. Firmaet har postadresse i Vestvågøy kommune.

Aktøren har fått tillatelse fra Moskenes kommune til å drive med guiding i Kollhellaren, og vil i all hovedsak drive med guiding her. Men de ser også for seg å drive med guiding til andre turmål i nasjonalparken.

Søker skriver følgende om erfaring og turer:

«Båten opereres etter sjøfartsdirktoratets 12-pax regelverk og vi har alle sertifikater og kurs iht dette. Fartøyet er utrustet for å operere i fartsområde liten kystfart. Fartøyet står også på beredskap for Hovedredningssentralen for søksoperasjoner. Bil, kjøretøy og selskap er forsikret for den virksomheten vi driver. Vi guider mindre grupper på 2-6 personer i hele Lofoten. Vi er i sertifiseringsprosess med Blått flagg og Norsk Økoturisme.

Min far er fra Lofoten, og min slektshistorie bruker vi aktivt i kulturformidlingen. Lokal historie, mat, kunst, håndverk, kultur, natur og formidling av dette til våre gjester er kjernen i vår virksomhet. Bærekraft står sentralt, og vi skal ikke bli større enn det vi er. Vi opererer hele døgnet hele året og har lang erfaring med bruk av naturen i Lofoten fra før vi etablerte selskapet.»

- Det søkes om tillatelse til guiding i sone A og B.
- Gruppestørrelse: mindre enn 6 personer
- Type ferdsel: Guiding med båt langs kysten og fotturer.
- Overnatting: nei
- Beregnet antall turer: 50
- Omsøkt periode: toårig tillatelse, ferdsel hele året.

Grunnlaget for avgjørelsen

Forskrift om vern av Lofotodden nasjonalparken § 1 - Formål:

Lofotodden nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon 22. juni 2018. Formålet med opprettelsen av Lofotodden nasjonalpark er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap uten tyngre naturinngrep, naturtyper, arter og geologiske forekomster.

Formålet er videre å ta vare på:

- et unikt og kystalpint landskap med svært stor landskaps- og naturhistorisk verdi
- representative og særegne økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser
- genetiske særtrekk hos fjellplanter i ett av områdene i Norge som har vært isfritt lengst og hos oseaniske arter på nordgrensa av sitt utbredelsesområde
- viktige naturtyper som ur og rasmak, kalkrike kystfjell og sanddyner
- artsrike områder i naturtypene kulturmarkseng og boreal hei
- leveområde for flere trua arter, herunder krykkje, teist, toppskarv og beitemarkssopp
- verdifulle kulturminner

- et viktig referanseområde for å studere utvikling i naturen, spesielt knyttet til geologiske prosesser, klimaendring og betydning beite har for etablering av skog i nordlige områder med oseanisk klima

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriftens § 7 om ferdsel og friluftsliv:

All ferdsel i Lofotodden nasjonalpark skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Nasjonalparkstyret kan etter søknad gi tillatelse til organisert ferdsel som ikke kan skade naturmiljøet. Nærmere retningslinjer for behandling av søknader om organisert ferdsel er gitt i Forvaltningsplanen for Lofotodden nasjonalpark, godkjent 15.11.2024¹.

Ifølge retningslinjene i forvaltningsplanen (id 34) vil organisert ferdsel som oppfyller ett av følgende kriterier kreve tillatelse fra forvaltningsmyndigheten, da det kan være til skade for naturmiljøet:

- All organisert ferdsel innenfor sone A.
- Gjentatte fotturer med seks deltagere eller flere (gruppestørrelse omfatter både gjester og guide) til et eller flere turmål innenfor sone B.
- Alle organiserte overnattingsturer med telt i sone B.
- Annen organisert aktivitet, herunder ferdsel med sykkel, ferdsel med hest, ferdsel med båt på innsjø, paragliding, klatring, grottevandring, o.l. i sone A og B.

Naturmangfoldloven:

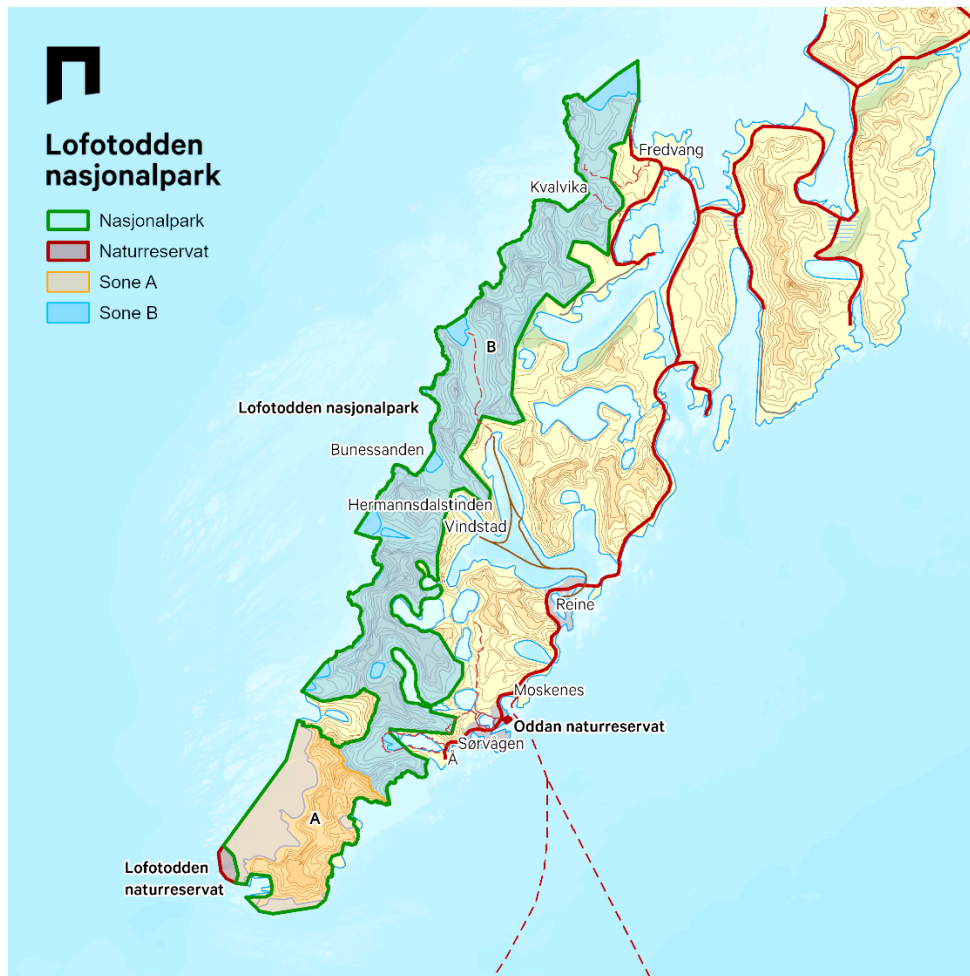
Det følger av naturmangfoldloven (nml.) § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8 – 12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Omsøkte aktivitet er av et slikt omfang at det krever en tillatelse fra nasjonalparkstyret. Dersom aktiviteten kan medføre skade på naturmiljø, kan det ikke gis tillatelse til aktiviteten ifølge § 7, andre ledd i verneforskriften.

Lofotodden nasjonalpark er inndelt i to soner (A og B), der sone A er vurdert til å være mer sårbar for ferdsel enn sone B. Sone A er et mindre tilgjengelig område, og er derfor spart for de store folkemasser som man opplever i andre deler av nasjonalparken. I dette området er dyrelivet ikke like utsatt for forstyrrelser fra menneskelig aktivitet, og det er i liten grad slitasje på vegetasjon. Dette er viktige kvaliteter som nasjonalparkstyret søker å ivareta for områdene i sone A. Soneinndelingen er en strategi for å skjerme disse sårbare områdene.

¹ <https://fpmv.naturbase.no/Plan/View?naturvernId=VV00003401>

Figur 1. Soneinndeling for organisert ferdsel. Tiltakshaver søker om tillatelse i sone A og B.

Det søkes om tillatelse til organisert ferdsel i sone A og B (fig. 1). I sone A skal terskelen for å gi tillatelse være høy.

Nasjonalparkstyret har en generelt god kunnskap om områdene fra naturfaglige registrering- og sammenstillingsmateriale som er utarbeidet i forbindelse med verneplanprosesser, forvaltningsplanprosesser og annen kunnskapsinnhenting i nasjonalparken.

Tradisjonell turvirksomhet, herunder ferdsel til fots og telting vil i utgangspunktet ikke være til skade for naturmiljø, men omfanget av aktiviteten vil ha noe å si. Nasjonalparkstyret har god oversikt over ferdselen i nasjonalparken, gjennom ferdselstillinger. Innenfor Lofotodden nasjonalpark er det flere svært populære turmål, der noen har mellom 20 000 og 50 000 besøkende. En hovedvekt av ferdselen er uorganisert, og det er ikke hjemmel for å begrense denne typen ferdsel.

Organisert ferdsel utgjør i utgangspunktet en liten del av det totale omfanget av ferdsel i nasjonalparken. Men det blir i stadig større omfang tilbudt organiserte turer og aktiviteter i Lofotodden nasjonalpark, og samlet sett kan dette påvirke naturmiljøet ved at ferdsel fører til varige skader på vegetasjon og forstyrrelse av dyreliv.

Samtidig vil det være positivt at ferdsel skjer organisert, da denne ferdsel i større grad kan styres av forvaltningsmyndigheten. Guidene vil også kunne være gode ambassadører for nasjonalparken, ved at de følger våre retningslinjer og praktiserer sporløs ferdsel på sine turer.

Det hekker flere rovfuglarter og sjøfugl spredt i nasjonalparken. I hekketida kan ferdsel tett på reir i verste fall føre til avbrutt hekking. Overnatting og telting på populære steder kan føre til markslitasje, skader fra bålfyring, og toalettavfall som forurenses drikkevann og naturmiljø.

Områdene i sone A er ikke tilgjengelig til fots, dvs. at man må ta seg inn i området via sjøveien. Det er derfor lite tradisjonell turvirksomhet og organisert ferdsel her i dag. I området finnes også fredet kulturminner med ferdselsforbud hjemlet i kulturminneloven, og bare godkjente aktivitetsleverandører kan drive organisert ferdsel her.

Potensiale for skade på kultur- og naturmiljø er etter nasjonalparkstyrets vurdering mye høyere i sone A. Innenfor sone A har nasjonalparkstyret som hensikt å begrense organisert ferdsel av hensyn til naturmiljø og verdifulle kulturminner. Virksomheter som har godkjenning fra kulturminnemyndighet til å drive guidet virksomhet i forbindelse med Kollhellaren gis prioritet ved behandling av søknad om tillatelse i sone A.

Det er ikke satt et tak på antall søkere som kan få tillatelse for aktivitet i sone A, men det er så langt svært få aktører som tilbyr guiding i denne delen av nasjonalparken. Søker har i dette tilfellet tillatelse til guiding i Kollhellaren fra Moskenes kommune, som er gitt delegert myndighet til å gi tillatelse for kulturminnemyndigheten.

Konklusjon

Kunnskapsgrunnlaget etter nml. § 8 er vurdert til å være tilstrekkelig for å kunne behandle saken. Føre-var prinsippet i nml. § 9 kommer derfor ikke til anvendelse. Organiserte ferdsel utgjør samlet sett en liten del av den totale andelen besøkende innenfor sone B. I en tillatelse vil det gis vilkår som sikrer at naturmangfoldet ikke blir nevneverdig belastet av aktiviteten (jf. Nml. § 10, økosystemtilnærming og samlet belastning). § 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og § 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, ansees ikke som relevant i denne sammenheng.

Med bakgrunn i overnevnte vurdering kan det etter forvalters vurdering gis en tillatelse til Custom Arctic Adventure Lofoten for organisert ferdsel innenfor sone A og B i Lofotodden nasjonalpark. Rapporteringsskjema for rapportering på antall turer gjennomført ettersendes til søker på epost.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Ole-Jakob Kvalshaug
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Statsforvalteren i Nordland
Moskenes kommune

Postboks 1405

8002
8390

BODØ
Reine

Malgorzata Ewa Borroni
Via Berra 19 Venegono Inferiore
21040 VA

Saksbehandler Ole-Jakob Kvalshaug

Vår ref. 2026/1657

Deres ref.

Dato 02.03.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Rejection of application for drone use in Lofotodden National Park - Malgorzata Ewa Borroni

Decision in English:

The applicant, Malgorzata Ewa Borroni, is not granted permission to use a drone in Lofotodden National Park.

The stated purpose does not fall within the exceptions that allow for permission under the management plan guidelines. The activity is considered to be in conflict with the conservation purpose, and there are not sufficiently compelling reasons to deviate from the general prohibition.

The rejection is made pursuant to the Regulations on the Protection of Lofotodden National Park § 10, third paragraph, as well as the board's guidelines for processing applications for drone use set out in the management plan.

The National Park Manager has been delegated authority to make a decision in this matter in accordance with board case ST 22/25.

Right of appeal:

The decision may be appealed to the Norwegian Environment Agency. The deadline for appeal is three weeks after the decision has been received. Any appeal must be submitted through the National Park Board.

Lofotodden National Park:

For your information, the decision applies to the areas within Lofotodden National Park, Ryten and Bunes beach. Offersøykammen and Reinebringen are not a part of the National Park. In these areas the general rules for flying drones in Norway apply. Read more here: <https://www.luffartstilsynet.no/en/drones/flying-in-norway/>

(The processing and assessment of the application are provided in Norwegian only.)

Bakgrunn

Det søkes om tillatelse til bruk av drone (åpen kategori, under 250 gram) i perioden 13.08.26 – 20.08.2026, i områdene Ryten og Buessanden. Søker er bosatt i Italia og søker om tillatelse i forbindelse med en reise i Lofoten. Søker har i samme søknad bedt om tillatelse til bruk av drone ved Offersøykammen og Reinebringen som ikke er en del av Lofotodden nasjonalpark. Begrunnelse for bruk av drone er dokumentering for å fremme verne- og naturverdier i nasjonalparken. I den frie teksten i søknadsskjemaet har søker skrevet følgende:

“People are traveling more and more, and this is having a negative impact on fragile ecosystems. I'd like to show how to travel sensibly without damaging the environment. I want to register videos educating people about importance of respecting nature. Want to realize a sequence of videos about sustainable traveling.”

I en epost til forvalter har søker skrevet at intensjonen er å lage en serie med reiseskildringer om bærekraftig reiseliv.

Grunnlaget for avgjørelsen

Lofotodden nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon 22. juni 2018. Formålet med vernet av Lofotodden nasjonalpark står i verneforskriftens § 1 *Formål*:

«Formålet med Lofotodden nasjonalpark er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap uten tyngre naturinngrep, naturtyper, arter og geologiske forekomster.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- a) et unikt og kystalpint landskap med svært stor landskaps- og naturhistorisk verdi*
- b) representative og særegne økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser*
- c) genetiske særtrekk hos fjellplanter i ett av områdene i Norge som har vært isfritt lengst og hos oseaniske arter på nordgrensa av sitt utbredelsesområde*
- d) viktige naturtyper som ur og rasmark, kalkrike kystfjell og sanddyner*
- e) artsrike områder i naturtypene kulturmarkseng og boreal hei*
- f) leveområde for flere trua arter, herunder krykkje, teist, toppskarv og beitemarkssopp*
- g) verdifulle kulturminner*
- h) et viktig referanseområde for å studere utvikling i naturen, spesielt knyttet til geologiske prosesser, klimaendring og betydning beite har for etablering av skog i nordlige områder med oseanisk klima*

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging»

Verneforskriften § 10 om forurensning og støy

Bruk av drone, motordrevne modellfly eller lignende er forbudt, men forvaltningsmyndighet kan etter søknad gi tillatelse til bruk av drone når dette ikke er i strid med verneformålet.

I forvaltningsplanen er det utarbeidet retningslinjer for behandling av søknader om bruk av drone.¹

Naturmangfoldloven:

Det følger av naturmangfoldloven (nml.) § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8 – 12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-varprinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Bruk av drone i nasjonalparken er i utgangspunktet forbudt, men nasjonalparkstyret kan etter søknad gi tillatelse til bruk av drone når dette ikke er i strid med verneformålet. I verneformålet kan spesielt to forhold trekkes fram:

1. leveområde for flere trua arter, spesielt sjøfugl
2. allmenhetens anledning til uforstyrret opplevelse av naturen ved utøvelse av friluftsliv.

Hensynet til dyreliv:

Lofotodden nasjonalpark er leveområde for flere sårbare og rødlistede sjøfuglarter, samt rovfugl som havørn og kongeørn (Naturbase og Artsdatabanken, 2024). Det er derfor viktig å utvise særskilt aktsomhet ved bruk av drone, særlig i sårbare perioder som hekke- og yngletid. Droneflyvningen er planlagt gjennomført utenom den ordinære hekke- og yngelperioden. Likevel må det tas hensyn til at rovfugler er territorielle og kan reagere aggressivt på droner.

Hensynet til friluftsliv:

Hensynet til allmenhetens opplevelse av stillhet og ro ved utøvelse av friluftsliv skal vektlegges i en vurdering. Droneaktivitet kan oppleves som sjenerende og forstyrrende for dem som søker naturopplevelser. Både Bunessanden og Ryten er populære turområder, og bruk av drone i denne perioden kan virke forstyrrende for utøvelse av friluftsliv.

Vurdering av verneforskriftens § 10 og forvaltningsplanens retningslinjer:

Bruken av droner er generelt økende, og det samme gjelder ønsket om å benytte droner i nasjonalparken. Nasjonalparkstyret har registrert en økning i ulovlig droneflyvning, og har derfor et særlig fokus på å følge opp lovbrudd gjennom sanksjoner eventuelle anmeldelser i samarbeid med Miljødirektoratet og Statens Naturoppsyn. Samlet sett kan både ulovlig bruk og lovlig flyvning (dispensasjoner) medføre en betydelig belastning på verneområdet.

Erfaring tilsier at forståelsen for gjeldende droneforbud er lav, noe som understreker behovet for tydelig kommunikasjon om at droneflyvning som hovedregel ikke er tillatt i nasjonalparken av hensyn til verneformålet.

I verneforskriftens § 10 er ordlyden at forvaltningsmyndighet kan gi tillatelse til bruk av drone dersom det ikke strider med verneformålet. Nasjonalparkstyret har utarbeidet retningslinjer som utdypet til hvilke formål styret kan gi tillatelse til og ikke. Som hovedregel skal det ikke gis tillatelse til formål som privat bruk, rekreasjon, underholdning, reklame, markedsføring, og

¹ <https://fpmv.naturbase.no/Plan/View?naturvernId=VV00003401#verneforskrift>
Forvaltningsmyndighetens retningslinjer ID 49.

filming i tilknytning til idrettsarrangementer eller lignende aktiviteter. Tillatelse kan derimot gis til formål som tilsyn med beitedyr, forvaltnings- og skjøtselsarbeid, forskning eller dokumentasjon som bidrar til å fremme verneformålet.

Det søkes som privatperson, og søker oppgir at formålet med bruk av drone, er å lage reiseskildringer om bærekraftig reiseliv, herunder å fremme natur- og verneverdier i nasjonalparken. Filmproduksjon og publisering av innhold på sosiale medier eller egne kanaler hører inn under formålskategorien bruk av drone for privat bruk. Etter forvaltningsplanens retningslinjer kan det ikke gis tillatelse til bruk av drone for privat bruk, selv om intensjonen til søker er å fremme natur- og verneverdier.

Etter forvalters vurdering er det ikke grunnlag for å gi dispensasjon i henhold til forvaltningsplanens retningslinjer. Nasjonalparkstyret har hittil ført en restriktiv praksis ved behandling av søknader om droneflyvning. Et avslag i dette tilfellet vil være i tråd med gjeldende retningslinje.

Konklusjon

Ved vurderingen av saken er naturmangfoldlovens §§ 8–12 lagt til grunn. Den omsøkte aktiviteten anses å være i strid med verneformålet for Lofotodden nasjonalpark. Det foreligger ikke hjemmel for å gi dispensasjon til bruk av drone til det aktuelle formålet i henhold til verneforskriftens § 10 tredje ledd og retningslinjene i forvaltningsplanen.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Ole-Jakob Kvalshaug
Nasjonalparkforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Statsforvalteren i Nordland

Alejandro Romero

Saksbehandler Ole-Jakob Kvalshaug

Vår ref. 2026/2079

Deres ref.

Dato 16.03.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Decision on drone use application in Lofotodden National Park - Rejection – Alejandro Romero

Decision in English:

The applicant, Alejandro Romero, is not granted permission to use a drone in Lofotodden National Park.

The stated purpose does not fall within the exceptions that allow for permission under the management plan guidelines. The activity is considered to be in conflict with the conservation purpose, and there are not sufficiently compelling reasons to deviate from the general prohibition.

The rejection is made pursuant to the Regulations on the Protection of Lofotodden National Park § 10, third paragraph, as well as the board's guidelines for processing applications for drone use set out in the management plan.

The National Park Manager has been delegated authority to make a decision in this matter in accordance with board case ST 22/25.

Right of appeal:

The decision may be appealed to the Norwegian Environment Agency. The deadline for appeal is three weeks after the decision has been received. Any appeal must be submitted through the National Park Board.

(The processing and assessment of the application are provided in Norwegian only.)

Bakgrunn

Det søkes om tillatelse til bruk av drone (åpen kategori, under 250 gram) for én dag, 31.03.26, på Bunessanden. Søker er bosatt i Spania og søker om tillatelse i forbindelse med en reise i Lofoten. Begrunnelse for bruk av drone er dokumentering for å fremme verne- og naturverdier i nasjonalparken. I den frie teksten i søknadsskjemaet har søker skrevet følgende:

“The purpose is the documentation and promotion of the natural and conservation values of Lofotodden National Park and Lofoten for a travel series on YouTube (@enturistaviajando). The content aims to highlight the unique geological landscape of Bunesstranda and the importance of 'Leave No Trace' principles for international visitors, aligned with Category 9 of the management guide“

I en epost til nasjonalparkforvalter har søker skrevet at formålet med flyvningen er å ta luftfoto og video til innholdsproduksjon på sin private Youtube-kanal om reise og eventyr.

Grunnlaget for avgjørelsen

Lofotodden nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon 22. juni 2018. Formålet med vernet av Lofotodden nasjonalpark står i verneforskriftens § 1 *Formål*:

«Formålet med Lofotodden nasjonalpark er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap uten tyngre naturinngrep, naturtyper, arter og geologiske forekomster.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- a) et unikt og kystalpint landskap med svært stor landskaps- og naturhistorisk verdi*
- b) representative og særegne økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser*
- c) genetiske særtrekk hos fjellplanter i ett av områdene i Norge som har vært isfritt lengst og hos oseaniske arter på nordgrensa av sitt utbredelsesområde*
- d) viktige naturtyper som ur og rasmark, kalkrike kystfjell og sanddyner*
- e) artsrike områder i naturtypene kulturmarkseng og boreal hei*
- f) leveområde for flere trua arter, herunder krykkje, teist, toppskarv og beitemarkssopp*
- g) verdifulle kulturminner*
- h) et viktig referanseområde for å studere utvikling i naturen, spesielt knyttet til geologiske prosesser, klimaendring og betydning beite har for etablering av skog i nordlige områder med oseanisk klima*

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging»

Verneforskriften § 10 om forurensning og støy

Bruk av drone, motordrevne modellfly eller lignende er forbudt, men forvaltningsmyndighet kan etter søknad gi tillatelse til bruk av drone når dette ikke er i strid med verneformålet. I forvaltningsplanen er det utarbeidet retningslinjer for behandling av søknader om bruk av drone.¹

Naturmangfoldloven:

Det følger av naturmangfoldloven (nml.) § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8 – 12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-varprinsippet (§ 9), samlet

¹ <https://fpmv.naturbase.no/Plan/View?naturvernId=VV00003401#verneforskrift>
Forvaltningsmyndighetens retningslinjer ID 49.

belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Bruk av drone i nasjonalparken er i utgangspunktet forbudt, men nasjonalparkstyret kan etter søknad gi tillatelse til bruk av drone når dette ikke er i strid med verneformålet. I verneformålet kan spesielt to forhold trekkes fram:

1. leveområde for flere trua arter, spesielt sjøfugl
2. allmenhetens anledning til uforstyrret opplevelse av naturen ved utøvelse av friluftsliv.

Hensynet til dyreliv:

Lofotodden nasjonalpark er leveområde for flere sårbare og rødlistede sjøfuglarter, samt rovfugl som havørn og kongeørn (Naturbase og Artsdatabanken, 2026). Det er derfor viktig å utvise særskilt aktsomhet ved bruk av drone, særlig i sårbare perioder som hekke- og yngletid. Droneflyvningen er planlagt gjennomført nært på den ordinære hekke- og yngleperioden. Det må tas spesielt hensynt til rovfugler, da de har en territoriell adferd og kan reagere aggressivt på droner.

Hensynet til friluftsliv:

Hensynet til allmenhetens opplevelse av stillhet og ro ved utøvelse av friluftsliv skal vektlegges i en vurdering. Droneaktivitet kan oppleves som sjenerende og forstyrrende for dem som søker naturopplevelser. Bunessanden er et populært turområde, og bruk av drone i denne perioden kan virke forstyrrende for utøvelse av friluftsliv.

Vurdering av verneforskriftens § 10 og forvaltningsplanens retningslinjer:

Bruken av droner er generelt økende, og det samme gjelder ønsket om å benytte droner i nasjonalparken. Nasjonalparkstyret har registrert en økning i ulovlig droneflyvning, og har derfor et særlig fokus på å følge opp lovbrudd gjennom sanksjoner eventuelle anmeldelser i samarbeid med Miljødirektoratet og Statens Naturoppsyn. Samlet sett kan både ulovlig bruk og lovlig flyvning (dispensasjoner) medføre en betydelig belastning på verneområdet.

Erfaring tilsier at forståelsen for gjeldende droneforbud er lav, noe som understreker behovet for tydelig kommunikasjon om at droneflyvning som hovedregel ikke er tillatt i nasjonalparken av hensyn til verneformålet.

I verneforskriftens § 10 er ordlyden at forvaltningsmyndighet kan gi tillatelse til bruk av drone dersom det ikke strider med verneformålet. Nasjonalparkstyret har utarbeidet retningslinjer som utdyper til hvilke formål styret kan gi tillatelse til og ikke. Som hovedregel skal det ikke gis tillatelse til formål som privat bruk, rekreasjon, underholdning, reklame, markedsføring, og filming i tilknytning til idrettsarrangementer eller lignende aktiviteter. Tillatelse kan derimot gis til formål som tilsyn med beitedyr, forvaltnings- og skjøtselsarbeid, forskning eller dokumentasjon som bidrar til å fremme verneformålet.

Søker er en privatperson, og oppgir at formålet med bruk av drone, er innholdsproduksjon til sin Youtube-kanal. Filmproduksjon og publisering av innhold på sosiale medier eller egne kanaler hører inn under formålskategorien bruk av drone for privat bruk. Etter forvaltningsplanens retningslinjer kan det ikke gis tillatelse til bruk av drone for privat bruk, selv om intensjonen til søker er å fremme natur- og verneverdier.

Etter forvalters vurdering er det ikke grunnlag for å gi dispensasjon i henhold til forvaltningsplanens retningslinjer. Nasjonalparkstyret har hittil ført en restriktiv praksis ved behandling av søknader om droneflyvning. Et avslag i dette tilfellet vil være i tråd med gjeldende retningslinje.

Konklusjon

Ved vurderingen av saken er naturmangfoldlovens §§ 8–12 lagt til grunn. Den omsøkte aktiviteten anses å være i strid med verneformålet for Lofotodden nasjonalpark. Det foreligger ikke hjemmel for å gi dispensasjon til bruk av drone til det aktuelle formålet i henhold til verneforskriftens § 10 tredje ledd og retningslinjene i forvaltningsplanen.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Ole-Jakob Kvalshaug
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Statsforvalteren i Nordland

Postboks 1405

8002

BODØ

Montanas Del Mundo
Alberique 37 Bajo
46008 Valencia

Saksbehandler Ole-Jakob Kvalshaug

Vår ref. 2026/3398

Deres ref.

Dato 28.04.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Decision - Permit for guiding - Lofotodden National Park - Montanas Del Mundo

Montañas Del Mundo has been granted a one-trip permit for guiding within zone B of Lofotodden National Park in 2026. The permit is granted with conditions as stated in the decision below.

A reporting form for organized travel is attached. The reporting deadline is January 10 next year. The completed form should be sent by email to:
ole-jakob.kvalshaug@statsforvalteren.no

Decision

Montañas Del Mundo, Organization Number B96706197, with contact person Juan Carlos Gomez Ramos, is granted permission for guiding in Lofotodden National Park. The permit is for one (1) guided trip in August 2026. The permit applies to Zone B, as shown in the attached map.

The permit is granted under the following conditions:

1. The organizer must have a system for managing toilet waste, such as toilet bags (Wag-Bags) or similar. Toilet waste must not be left behind or buried in the national park.
2. Litter must not be left behind or burned in the national park.
3. Hiking must be conducted with care and consideration to avoid damage to the natural environment or cultural heritage. Wildlife must not be disturbed.
4. In areas where constructed or marked trails exist, these should be followed at all times.
5. Campfires should only be made in established fire pits to prevent damage to vegetation or rock surfaces.

6. The permit must be carried on all trips in case of inspection and supervision in the field.
7. At the end of each year, the organizer must complete a report on the total number of tours conducted. The reporting form attached to this permit must be submitted to the national park manager by January 10 of the following year. If the organizer has received a two-year permit, a report must be submitted at the end of each of the two years.

The permit is granted pursuant to the Regulations on the Protection of Lofotodden National Park, § 7, second paragraph, and in accordance with the management authority's guideline, ID 34, as set forth in the Management Plan for Lofotodden National Park.

Appeal

The decision may be appealed to the Norwegian Environment Agency by parties involved in the case or others with a legal interest in the appeal, within a deadline of three weeks, cf. the Public Administration Act § 28 (Forvaltningsloven § 28). Any appeal should be addressed to the Norwegian Environment Agency but sent to the Lofotodden National Park Board.

The overall assessment of the application will only be provided in Norwegian.

Bakgrunn

Det søkes om tillatelse til organisert ferdsel i Lofotodden nasjonalpark for én tur i august 2026. Søknad er sendt in via søknadsskjema for organisert ferdsel i Lofotodden nasjonalpark¹.

Det søkes om å arrangere én fottur til Kvalvika, innenfor sone B, for en gruppestørrelse på opptil 25 personer, i august 2026.

Grunnlaget for avgjørelsen

Forskrift om vern av Lofotodden nasjonalparken § 1 - Formål:

Lofotodden nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon 22. juni 2018. Formålet med opprettelsen av Lofotodden nasjonalpark er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap uten tyngre naturinngrep, naturtyper, arter og geologiske forekomster.

Formålet er videre å ta vare på:

- et unikt og kystalpint landskap med svært stor landskaps- og naturhistorisk verdi
- representative og særegne økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser
- genetiske særtrekk hos fjellplanter i ett av områdene i Norge som har vært isfritt lengst og hos oseaniske arter på nordgrensa av sitt utbredelsesområde
- viktige naturtyper som ur og rasmarek, kalkrike kystfjell og sanddyner
- artsrike områder i naturtypene kulturmarkseng og boreal hei

¹ <https://forms.office.com/e/43kM7L9euF?origin=lprLink>

- leveområde for flere trua arter, herunder krykkje, teist, toppskarv og beitemarkssopp
- verdifulle kulturminner
- et viktig referanseområde for å studere utvikling i naturen, spesielt knyttet til geologiske prosesser, klimaendring og betydning beite har for etablering av skog i nordlige områder med oseanisk klima

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriftens § 7 om ferdsel og friluftsliv:

All ferdsel i Lofotodden nasjonalpark skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Nasjonalparkstyret kan etter søknad gi tillatelse til organisert ferdsel som ikke kan skade naturmiljøet. Nærmere retningslinjer for behandling av søknader om organisert ferdsel er gitt i Forvaltningsplanen for Lofotodden nasjonalpark, godkjent 15.11.2024².

Ifølge retningslinjene i forvaltningsplanen (id 34) vil organisert ferdsel som oppfyller ett av følgende kriterier kreve tillatelse fra forvaltningsmyndigheten, da det kan være til skade for naturmiljøet:

- All organisert ferdsel innenfor sone A.
- Gjentatte fotturer med seks deltagere eller flere (gruppestørrelse omfatter både gjester og guide) til et eller flere turmål innenfor sone B.
- Alle organiserte overnattingsturer med telt i sone B.
- Annen organisert aktivitet, herunder ferdsel med sykkel, ferdsel med hest, ferdsel med båt på innsjø, paragliding, klatring, grottevandring, o.l. i sone A og B.

Naturmangfoldloven:

Det følger av naturmangfoldloven (nml.) § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8 – 12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Omsøkte aktivitet er av et slikt omfang at det krever en tillatelse fra nasjonalparkstyret. Dersom nasjonalparkstyret vurderer at den organiserte ferdselen kan skade naturmiljø, kan det ikke gis tillatelse til aktiviteten ifølge § 7, andre ledd i verneforskriften. Nasjonalparkstyret må ha mulighet til å vurdere samlet belastning for å kunne vurdere om organisert ferdsel er til skade for naturmiljø eller ikke.

Lofotodden nasjonalpark er inndelt i to soner (A og B), der sone A er vurdert til å være mer sårbar for ferdsel enn sone B. Sone A er et mindre tilgjengelig område, og er derfor spart for de store folkemasser som man opplever i andre deler av nasjonalparken. I dette området er dyrelivet ikke like utsatt for forstyrrelser fra menneskelig aktivitet, og det er i liten grad slitasje på vegetasjon. Dette er viktige kvaliteter som nasjonalparkstyret søker å ivareta for områdene i sone A. Soneinndelingen er en strategi for å skjerme disse sårbare områdene.

² <https://fpmv.naturbase.no/Plan/View?naturvernId=VV00003401>

Det søkes om tillatelse til organisert ferdsel i sone B. Her skal terskelen for å gi tillatelse være mye lavere.

Nasjonalparkstyret har en generelt god kunnskap om områdene fra naturfaglige registrering- og sammenstillingsmateriale som er utarbeidet i forbindelse med verneplanprosesser, forvaltningsplanprosesser og annen kunnskapsinnhenting i nasjonalparken.

Tradisjonell turvirksomhet, herunder ferdsel til fots og telting vil i utgangspunktet ikke være til skade for naturmiljø, men omfanget av aktiviteten vil ha noe å si. Nasjonalparkstyret har god oversikt over ferdselen i nasjonalparken, gjennom ferdselstillinger. Innenfor Lofotodden nasjonalpark er det flere svært populære turmål, der noen har mellom 20 000 og 50 000 besøkende. En hovedvekt av ferdselen er uorganisert, og det er ikke hjemmel for å begrense denne typen ferdsel.

Organisert ferdsel utgjør i utgangspunktet en liten del av det totale omfanget av ferdsel i nasjonalparken. Men det blir i stadig større omfang tilbudt organiserte turer og aktiviteter i Lofotodden nasjonalpark, og samlet sett kan dette påvirke naturmiljøet ved at ferdsel fører til varige skader på vegetasjon og forstyrrelse av dyreliv.

Samtidig vil det være positivt at ferdsel skjer organisert, da denne ferdsel i større grad kan styres av forvaltningsmyndigheten. Guidene vil også kunne være gode ambassadører for nasjonalparken, ved at de følger våre retningslinjer og praktiserer sporløs ferdsel på sine turer.

Det hekker flere rovfuglarter og sjøfugl spredt i nasjonalparken. I hekketida kan ferdsel tett på reir i verste fall føre til avbrutt hekking. Overnatting og telting på populære steder kan føre til markslitasje, skader fra bålpyring, og toalettavfall som forurenses drikkevann og naturmiljø.

Turoperatøren tilbyr guidede turer som må betraktes som tradisjonell turvirksomhet, uten stor grad av teknisk tilrettelegging i nasjonalparken. Turoperatørens aktiviteter og gruppestørrelse vil ikke være til nevneverdig skade på naturmiljøet, så lenge det stilles vilkår til aktiviteten. I sone B skal terskelen for å tillate organisert ferdsel være lav.

Konklusjon

Kunnskapsgrunnlaget etter nml. § 8 er vurdert til å være tilstrekkelig for å kunne behandle saken. Førre-var prinsippet i nml. § 9 kommer derfor ikke til anvendelse. Organiserte ferdsel utgjør samlet sett en liten del av den totale andelen besøkende innenfor sone B. I en tillatelse vil det gis vilkår som sikrer at naturmangfoldet ikke blir nevneverdig belastet av aktiviteten (jf. Nml. § 10, økosystemtilnærming og samlet belastning). § 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og § 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, ansees ikke som relevant i denne sammenheng.

Med bakgrunn i overnevnte vurdering kan det etter forvalters vurdering gis tillatelse til organisert ferdsel innenfor sone B i Lofotodden nasjonalpark.

Med hilsen

Ole-Jakob Kvalshaug
nasjonalparkforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg:

- 1 Map - Zoning for organized activities in Lofotodden National Park

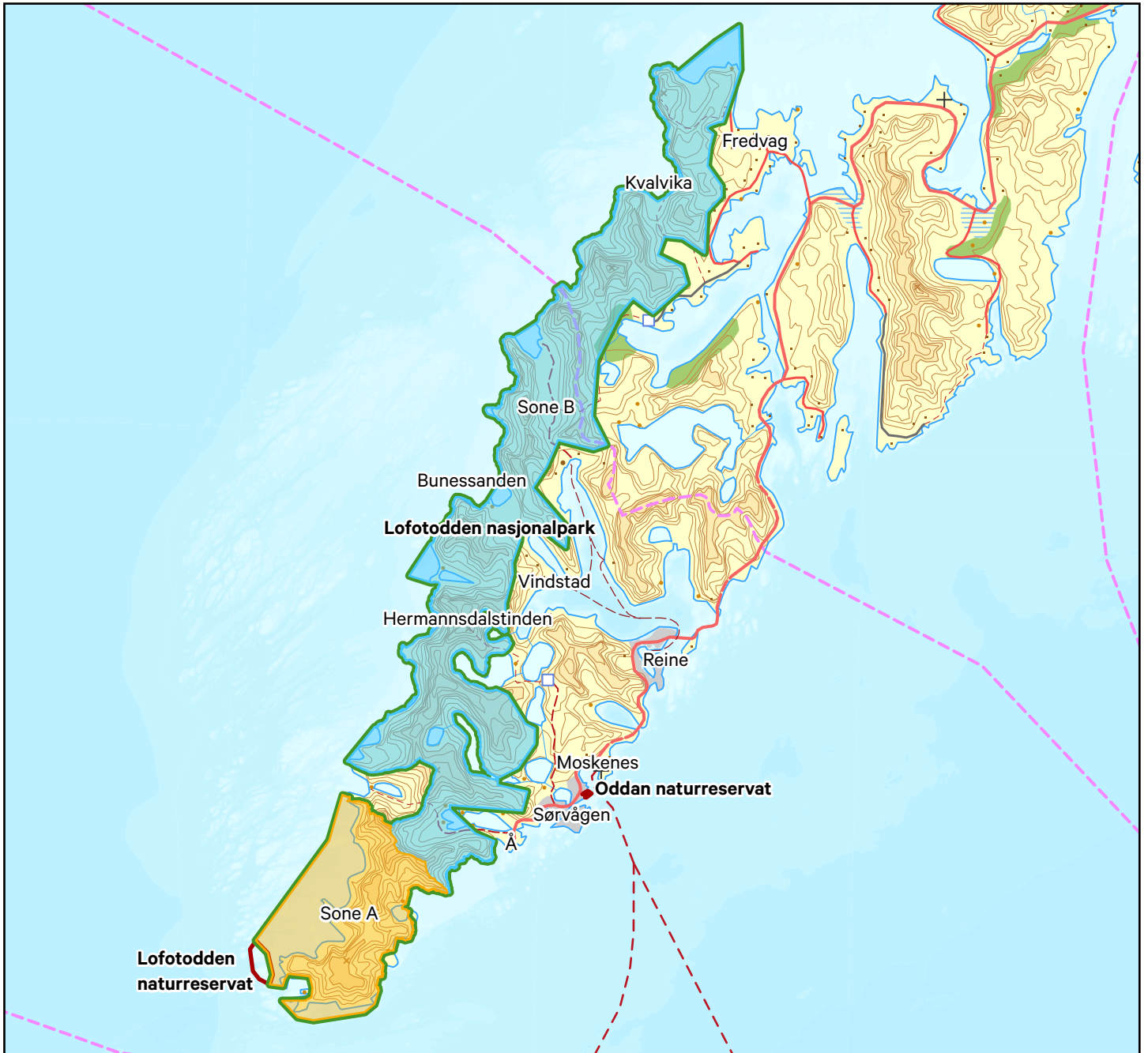
Kopi til:

Statsforvalteren i Nordland

Postboks 1405

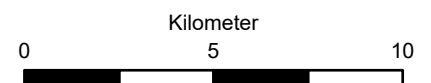
8002

BODØ

Tegnforklaring

- Lofotodden nasjonalpark
- Naturreservat
- Sone A
- Sone B

Koordinatsystem: ETRS 1989 UTM Zone 33N
Målestokk: 1:200 000

**Lofotodden
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Besøkssenteret
Kirkeveien 38
8390 Reine

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 75531600
sfnopost@statsforvalteren.no

Il Ponticello
via degli abeti 52
61122 Pesaro

Saksbehandler Ole-Jakob Kvalshaug

Vår ref. 2026/3579

Deres ref.

Dato 28.04.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Decision - Permit for guiding - Lofotodden nasjonalpark - Il Ponticello

Il Ponticello has been granted a two-year permit for guiding within zone B of Lofotodden National Park. The permit is granted with conditions as stated in the decision below.

A reporting form for organized travel will be forwarded. The reporting deadline is January 10 next year. Those who have been granted a two-year permit must submit a completed form each year, i.e., on January 10, 2026, and January 10, 2027. The completed form should be sent by email to: ole-jakob.kvalshaug@statsforvalteren.no

Decision

Il Ponticello, Organization Number 02442890410, with contact person Bianca Maria Tonucci, is granted permission for guiding in Lofotodden National Park for the period 2026–2027. The permit applies to Zone B, as shown in the attached map.

The permit is granted under the following conditions:

1. The organizer must have a system for managing toilet waste, such as toilet bags (Wag-Bags) or similar. Toilet waste must not be left behind or buried in the national park.
2. Litter must not be left behind or burned in the national park.
3. Hiking must be conducted with care and consideration to avoid damage to the natural environment or cultural heritage. Wildlife must not be disturbed.
4. In areas where constructed or marked trails exist, these should be followed at all times.
5. Campfires should only be made in established fire pits to prevent damage to vegetation or rock surfaces.

6. The permit must be carried on all trips in case of inspection and supervision in the field.
7. At the end of each year, the organizer must complete a report on the total number of tours conducted. The reporting form attached to this permit must be submitted to the national park manager by January 10 of the following year. If the organizer has received a two-year permit, a report must be submitted at the end of each of the two years.

The permit is granted pursuant to the Regulations on the Protection of Lofotodden National Park, § 7, second paragraph, and in accordance with the management authority's guideline, ID 34, as set forth in the Management Plan for Lofotodden National Park.

Appeal

The decision may be appealed to the Norwegian Environment Agency by parties involved in the case or others with a legal interest in the appeal, within a deadline of three weeks, cf. the Public Administration Act § 28 (Forvaltningsloven § 28). Any appeal should be addressed to the Norwegian Environment Agency but sent to the Lofotodden National Park Board.

The overall assessment of the application will only be provided in Norwegian.

Bakgrunn

Il Ponticello søker om tillatelse til å drive med organisert ferdsel i Lofotodden nasjonalpark. Turoperatøren har firmaadresse i Italia. Søknad er sendt in via søknadsskjema for organisert ferdsel i Lofotodden nasjonalpark¹.

Søker oppgir at de planlegger opptil to fotturer i året, med gruppestørrelse på opptil 25 personer. De to fotturene arrangeres i august måned til henholdsvis Bunessanden og Kvalvika, innenfor sone B. Det søkes om toårig tillatelse.

Grunnlaget for avgjørelsen

Forskrift om vern av Lofotodden nasjonalparken § 1 - Formål:

Lofotodden nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon 22. juni 2018. Formålet med opprettelsen av Lofotodden nasjonalpark er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap uten tyngre naturinngrep, naturtyper, arter og geologiske forekomster.

Formålet er videre å ta vare på:

- et unikt og kystalpint landskap med svært stor landskaps- og naturhistorisk verdi
- representative og særegne økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser
- genetiske særtrekk hos fjellplanter i ett av områdene i Norge som har vært isfritt lengst og hos oseaniske arter på nordgrensa av sitt utbredelsesområde
- viktige naturtyper som ur og rasmarek, kalkrike kystfjell og sanddyner
- artsrike områder i naturtypene kulturmarkseng og boreal hei

¹ <https://forms.office.com/e/43kM7L9euF?origin=lprLink>

- leveområde for flere trua arter, herunder krykkje, teist, toppskarv og beitemarkssopp
- verdifulle kulturminner
- et viktig referanseområde for å studere utvikling i naturen, spesielt knyttet til geologiske prosesser, klimaendring og betydning beite har for etablering av skog i nordlige områder med oseanisk klima

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriftens § 7 om ferdsel og friluftsliv:

All ferdsel i Lofotodden nasjonalpark skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Nasjonalparkstyret kan etter søknad gi tillatelse til organisert ferdsel som ikke kan skade naturmiljøet. Nærmere retningslinjer for behandling av søknader om organisert ferdsel er gitt i Forvaltningsplanen for Lofotodden nasjonalpark, godkjent 15.11.2024².

Ifølge retningslinjene i forvaltningsplanen (id 34) vil organisert ferdsel som oppfyller ett av følgende kriterier kreve tillatelse fra forvaltningsmyndigheten, da det kan være til skade for naturmiljøet:

- All organisert ferdsel innenfor sone A.
- Gjentatte fotturer med seks deltagere eller flere (gruppestørrelse omfatter både gjester og guide) til et eller flere turmål innenfor sone B.
- Alle organiserte overnattingsturer med telt i sone B.
- Annen organisert aktivitet, herunder ferdsel med sykkel, ferdsel med hest, ferdsel med båt på innsjø, paragliding, klatring, grottevandring, o.l. i sone A og B.

Naturmangfoldloven:

Det følger av naturmangfoldloven (nml.) § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8 – 12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Omsøkte aktivitet er av et slikt omfang at det krever en tillatelse fra nasjonalparkstyret. Dersom nasjonalparkstyret vurderer at den organiserte ferdselen kan skade naturmiljø, kan det ikke gis tillatelse til aktiviteten ifølge § 7, andre ledd i verneforskriften. Nasjonalparkstyret må ha mulighet til å vurdere samlet belastning for å kunne vurdere om organisert ferdsel er til skade for naturmiljø eller ikke.

Lofotodden nasjonalpark er inndelt i to soner (A og B), der sone A er vurdert til å være mer sårbar for ferdsel enn sone B. Sone A er et mindre tilgjengelig område, og er derfor spart for de store folkemasser som man opplever i andre deler av nasjonalparken. I dette området er dyrelivet ikke like utsatt for forstyrrelser fra menneskelig aktivitet, og det er i liten grad slitasje på vegetasjon. Dette er viktige kvaliteter som nasjonalparkstyret søker å ivareta for områdene i sone A. Soneinndelingen er en strategi for å skjerme disse sårbare områdene.

² <https://fpmv.naturbase.no/Plan/View?naturvernId=VV00003401>

Det søkes om tillatelse til organisert ferdsel i sone B. Her skal terskelen for å gi tillatelse være mye lavere.

Nasjonalparkstyret har en generelt god kunnskap om områdene fra naturfaglige registrering- og sammenstillingsmateriale som er utarbeidet i forbindelse med verneplanprosesser, forvaltningsplanprosesser og annen kunnskapsinnhenting i nasjonalparken. Tradisjonell turvirksomhet, herunder ferdsel til fots og telting vil i utgangspunktet ikke være til skade for naturmiljø, men omfanget av aktiviteten vil ha noe å si. Nasjonalparkstyret har god oversikt over ferdselen i nasjonalparken, gjennom ferdselstillinger. Innenfor Lofotodden nasjonalpark er det flere svært populære turmål, der noen har mellom 20 000 og 50 000 besøkende. En hovedvekt av ferdselen er uorganisert, og det er ikke hjemmel for å begrense denne typen ferdsel.

Organisert ferdsel utgjør i utgangspunktet en liten del av det totale omfanget av ferdsel i nasjonalparken. Men det blir i stadig større omfang tilbudt organiserte turer og aktiviteter i Lofotodden nasjonalpark, og samlet sett kan dette påvirke naturmiljøet ved at ferdsel fører til varige skader på vegetasjon og forstyrrelse av dyreliv.

Samtidig vil det være positivt at ferdsel skjer organisert, da denne ferdsel i større grad kan styres av forvaltningsmyndigheten. Guidene vil også kunne være gode ambassadører for nasjonalparken, ved at de følger våre retningslinjer og praktiserer sporløs ferdsel på sine turer.

Det hekker flere rovfuglarter og sjøfugl spredt i nasjonalparken. I hekketida kan ferdsel tett på reir i verste fall føre til avbrutt hekking. Overnatting og telting på populære steder kan føre til markslitasje, skader fra bålpyring, og toalettavfall som forurenses drikkevann og naturmiljø.

Turoperatøren tilbyr guidede turer som må betraktes som tradisjonell turvirksomhet, uten stor grad av teknisk tilrettelegging i nasjonalparken. Turoperatørens aktiviteter og gruppestørrelse vil ikke være til nevneverdig skade på naturmiljøet, så lenge det stilles vilkår til aktiviteten. I sone B skal terskelen for å tillate organisert ferdsel være lav.

Konklusjon

Kunnskapsgrunnlaget etter nml. § 8 er vurdert til å være tilstrekkelig for å kunne behandle saken. Føre-var prinsippet i nml. § 9 kommer derfor ikke til anvendelse. Organiserte ferdsel utgjør samlet sett en liten del av den totale andelen besøkende innenfor sone B. I en tillatelse vil det gis vilkår som sikrer at naturmangfoldet ikke blir nevneverdig belastet av aktiviteten (jf. Nml. § 10, økosystemtilnærming og samlet belastning). § 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og § 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, ansees ikke som relevant i denne sammenheng.

Med bakgrunn i overnevnte vurdering kan det etter forvalters vurdering gis en toårig tillatelse til II Ponticello for organisert ferdsel innenfor sone B i Lofotodden nasjonalpark.

Med hilsen

Ole-Jakob Kvalshaug
nasjonalparkforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg:

- 1 Map - Zoning for organized activities in Lofotodden National Park

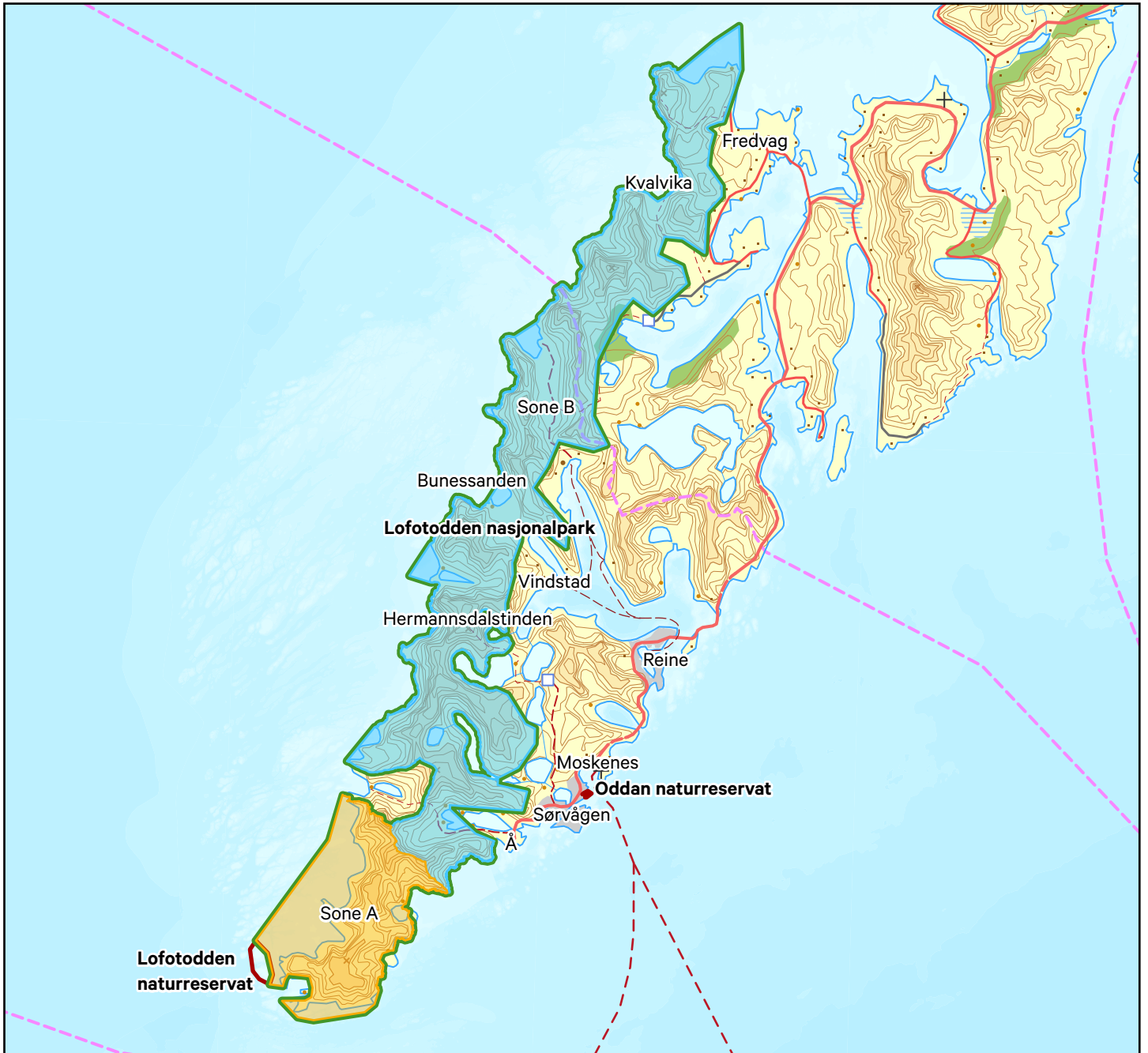
Kopi til:

Statsforvalteren i Nordland

Postboks 1405

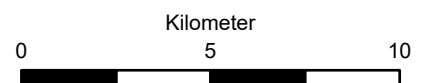
8002

BODØ

Tegnforklaring

- Lofotodden nasjonalpark
- Naturreservat
- Sone A
- Sone B

Koordinatsystem: ETRS 1989 UTM Zone 33N
Målestokk: 1:200 000

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lofotodden nasjonalparkstyre	13/26	11.05.2026

Høring - Forslag til ny organisering av verneområdeforvaltere - Miljødirektoratet

Forslag til vedtak

Lofotodden nasjonalparkstyre har vurdert Miljødirektoratet sin utredning om organisering av verneområdeforvalterne og gir følgende høringsuttalelse:

Styret støtter i hovedsak utredningens anbefaling om alternativ 2 – samling av arbeidsgiveransvaret hos et færre antall Statsforvaltere, da dette vurderes å kunne gi bedre forutsetninger for styrket ledelse, større fagmiljø og mer fleksibel ressursutnyttelse. Samtidig er det flere forutsetninger som må være på plass for at en slik modell skal fungere etter hensikten:

Tydelig rolleavklaring og styrking av styrets rolle. Styret vil understreke at en ny organisering må gi et tydeligere skille mellom Statsforvalteren og verneområdestyrene. Dette gjelder særlig hvem som fremstår som avsender og postmottak i kommunikasjon utad, tydelig rolleforståelse overfor publikum og samarbeidspartnere.

Styret mener videre at verneområdestyrets rolle som forvaltningsmyndighet og juridisk enhet må styrkes, og at sekretariatsfunksjonen må styrkes og tydeliggjøres.

Ansvar for prioritering av forvalterressursen. Styret legger til grunn at det fortsatt er verneområdestyret som disponerer forvalters arbeidstid. Dette er en forutsetning for å ivareta styrets rolle som forvaltningsmyndighet. Samtidig bør det åpnes for en viss fleksibilitet slik at ledig kapasitet kan benyttes på tvers av områder, men dette må være tydelig regulert i vedtektene. Eventuelle endringer i disponering av forvalters tid forutsetter etter styrets vurdering endringer i vedtektene.

Lokal forankring og tilstedeværelse. Styret vil understreke at lokal tilstedeværelse og nærhet til verneområdene er avgjørende for god forvaltning. Forvalterne må fortsatt være lokalisert nær verneområdene. Lokal kunnskap og kontakt med brukere og lokalsamfunn må ivaretas.

Forvaltningsknutepunkt. Styret er positiv til at det blir en styrking og gjennomgang av forvaltningsknutepunktene. Det viktig med et sterkere fagmiljø lokalt, der man også bør vurdere samlokalisering med andre relevante aktører innenfor oppsyn, areal- og naturforvaltning, friluftsliv og forskning.

For Lofotodden nasjonalparkstyret er det viktig å påpeke at samlokaliseringen med SNO bør videreføres slik det var tenkt når SNO-stillingen i sin tid ble opprettet for Lofoten. Ifølge tabellen i vedlegg 2, med oversikt over forvaltningsknutepunkt, er SNO ikke samlokalisert med forvalter. SNO har fortsatt har kontor på besøkssenteret på Reine, og styret er ikke kjent med at denne stillingen er blitt flyttet vekk fra forvaltningsknutepunktet.

Ledelse, fagmiljø og økonomiske rammer. Styret er positiv til etablering av tydelig ledelse som seksjonsleder samt styrking av fagmiljøene. Samtidig understrekes det at tilstrekkelige økonomiske rammer er en forutsetning for å lykkes med ny organisering. Uten dette vil endringene i praksis ikke gi ønsket effekt.

Samarbeid med SNO og besøkssenter. Styret støtter behovet for styrket samarbeid med Statens naturoppsyn.

Besøkssentrene er en viktig ressurs i kommunikasjons- og besøksforvaltningsarbeidet for verneområdene. Styret ser behov for at det gis et tydeligere oppdrag, og settes klare føringer for hvordan besøkssentrene skal samarbeide med forvaltningen, når besøkssentrene blir autorisert. En formalisering av samarbeidet mellom besøkssenter og verneområdestyrene vil bidra til en bedre forvaltning av verneområdene.

Organisering og styring av forvalterressursene. Styret merker seg at alternativ 2 kan gi Statsforvalteren større innflytelse på bruk av forvalterressurser på tvers av verneområder.

Styret vil understreke at dette ikke må svekke styrets prioriteringsmyndighet, og eventuelle endringer må avklares i styringsdokumenter.

Kompetanse og opplæring. Styret mener det er behov for styrket opplæring i forvaltningsmodellen for alle nivåer i forvaltningen. Dette gjelder også for Statsforvalteren og Miljødirektoratet. Økt kunnskap om rollen til verneområdestyrene er viktig for god samhandling. Styret støtter etablering av en felles «Forvalterskole» for å styrke kompetansen til forvaltningen, og for å sikre likebehandling.

Prosess og involvering. Styret registrerer at det har vært oppnevnt en ressursgruppe i arbeidet med utredningen, og stiller spørsmål ved hvor stor grad av involvering denne gruppen faktisk har hatt. Styret mener det er viktig med god involvering av berørte aktører i det videre arbeidet.

Oppsummering:

1. Styret støtter hovedretningen i alternativ 2, med de merknader som fremgår over
2. Styret forutsetter at en ny organisering sikrer tydelig rolleavklaring, styrker styrets myndighet og ivaretar lokal tilstedeværelse.
3. Styret understreker behovet for bedre koordinering av forvalterne, tilstrekkelige økonomiske rammer og styrket samarbeid med sentrale aktører.
4. Styret ser behovet for et styrket samarbeid med besøkssentrene og SNO. En forutsetning er at man styrker forvaltningsknutepunktene, der også SNO samlokaliseres med forvaltningen der det er naturlig.

Bakgrunn

Klima- og miljødepartementet (KLD) har sendt på høring Miljødirektoratets rapport «*Utredning av alternativer for organisering av verneområdeforvaltere*» (april 2026). Utredningen er gjennomført på oppdrag fra KLD og inngår som del av departementets tildelingsbrev til Miljødirektoratet for 2025/2026. Høringen gir berørte aktører, herunder nasjonalpark- og verneområdestyrer, anledning til å komme med innspill til direktoratets vurderinger og anbefalinger, før departementet tar stilling til videre oppfølging.

Lofotodden nasjonalparkstyre har tidligere vært invitert til orienteringsmøte om prosessen og er gitt mulighet til å sende inn innspill til KLD. Styret har ikke kommet med innspill til prosessen.

Oppdraget gitt til Miljødirektoratet

Miljødirektoratet fikk i mars 2025 i oppdrag fra KLD å utrede hvordan verneområdeforvalterne kan organiseres for å bidra til en styrket forvaltning av verneområdene. Utredningen er avgrenset til verneområdeforvalternes organisatoriske tilknytning, og omfatter ikke en full evaluering av forvaltningsmodellen for nasjonalparker og andre store verneområder.

Følgende premisser er lagt til grunn i oppdraget:

- Verneområdestyrenes faglige instruksjonsmyndighet overfor forvalterne skal videreføres.
- Forvalterne skal fortsatt være desentralisert lokalisert, nær verneområdene.
- Det skal legges til rette for sterke lokale fagmiljøer og forvaltningsknutepunkter.

Målet for utredningen er overordnet å bidra til en mer robust, kompetent og effektiv verneområdeforvaltning, blant annet gjennom styrket ledelse, tydeligere rolleavklaringer, bedre faglig nettverk og økt fleksibilitet i ressursbruken.

Organisering av utredningsarbeidet

Miljødirektoratet har gjennomført utredningsarbeidet med involvering av relevante fagmiljø internt i direktoratet, blant annet innen verneområdeforvaltning, jus, HR, økonomi og Statens naturoppsyn. Det er etablert referansegruppe bestående av representanter fra verneområdestyrer, statsforvalterembeter og verneområdeforvaltere.

Videre er det gjennomført:

- Spørreundersøkelser rettet mot verneområdeforvaltere og statsforvalterembeter.
- Muntlig og skriftlig innspillsrunde i forbindelse med utforming av oppdraget vinteren 2025.
- Kunnskapsinnhenting basert på tidligere evalueringer, Riksrevisjonens undersøkelser og sentrale styringsdokumenter.

Utredning av alternativer

Utredningen vurderer fire hovedalternativer, i tillegg til dagens organisering (null-alternativet):

Alternativ 1 – Videreføring av dagens modell med forbedringstiltak

Dagens ordning med statsforvalteren som arbeidsgiver videreføres, men styrkes gjennom målrettede tiltak. Dette omfatter blant annet økt ressursramme per forvalterstilling, tydeligere rolleavklaring mellom styre og statsforvalter, forbedret daglig ledelse, felles opplæringstiltak («Forvalterskolen») og tekniske løsninger som tydeligere skiller arbeidsgiver og forvaltningsmyndighet i dokumentforvaltning.

Alternativ 2 – Samling av arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere

Arbeidsgiveransvaret samles hos 3–5 statsforvalterembeter. Hensikten er å bygge større og mer robuste fagmiljøer, sikre dedikert ledelse av forvalterne og legge til rette for økt fleksibilitet i ressursbruken mellom verneområdestyrer. Statsforvalterembeter som får ansvar for mer enn 10 forvaltere, foreslås tilført ressurser til å ansette egen leder med personal- og fagansvar for forvalterne.

I utredningen skisseres det blant annet at Statsforvalteren i Nordland fortsatt skal ha arbeidsgiveransvaret for forvaltere, men at forvaltere tilknyttet den nordlige delen av Trøndelag

kan overføres fra Statsforvalteren i Trøndelag til Nordland, som del av en regional samling av arbeidsgiveransvar.

Alternativ 3 – Samling av arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet

Alle verneområdeforvaltere ansettes i Miljødirektoratet. Alternativet vurderes å gi sterk og ensartet ledelse og kompetanseutvikling, men reiser juridiske og forvaltningsmessige problemstillinger knyttet til klagebehandling, rolleblanding og tillit til forvaltningsordningen.

Alternativ 4 – Etablering av en egen organisasjon (nasjonalparksekretariat)

Det opprettes en ny, selvstendig organisasjon med eget arbeidsgiveransvar for verneområdeforvalterne, mens fellestjenester leveres av Miljødirektoratet. Alternativet vurderes å gi tydelig rolleavklaring, men innebærer betydelige etableringskostnader, økt administrativt ressursbehov og risiko for ytterligere fragmentering av forvaltningen.

Ressursbehov og økonomiske forutsetninger

Utredningen er tydelig på at dagens ordning er underfinansiert. For at både dagens modell og anbefalt alternativ skal fungere etter hensikten, er det avgjørende at det avsettes mer midler til ordningen. Dette gjelder både:

- Økt ressursramme per verneområdeforvalter, slik at lønn, drift, kontor, reise og administrative kostnader dekkes på en realistisk måte.
- Øremerkede midler til styrket ledelse og faglig oppfølging hos arbeidsgiver, herunder finansiering av egne lederstillinger for forvaltere der arbeidsgiveransvaret samles hos embeter med mange forvaltere.

Manglende tilførsel av ressurser vurderes å være en reell risiko for måloppnåelsen, uavhengig av valgt organisasjonsmodell.

Miljødirektoratets vurderinger og anbefaling

Basert på en samlet faglig vurdering anbefaler Miljødirektoratet **alternativ 2 – samling av arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere**. Direktoratet legger særlig vekt på at dette alternativet:

- Gir bedre forutsetninger for styrket daglig ledelse og mer lik organisering av forvalterne.
- Styrker faglige nettverk og gir bedre erfaringsdeling mellom forvaltere.
- Ivaretar forvalternes tilknytning til statsforvalterens eksisterende fagmiljø og rolle som forvaltningsmyndighet for øvrige verneområder.
- Unngår de mest krevende utfordringene knyttet til tillit og rolleblanding som er identifisert for alternativ 3 og 4.

Virksomhetsoverdragelse og ansattes rettigheter

Utredningen legger til grunn at alle alternativer som innebærer endret arbeidsgiveransvar, herunder alternativ 2, vil utgjøre en virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljøloven kapittel 16. Dette innebærer at verneområdeforvalterne får videreført sine eksisterende lønns- og arbeidsvilkår, pensjonsordninger og øvrige rettigheter hos ny arbeidsgiver. God dialog med ansatte og tillitsvalgte, samt forutsigbare prosesser, fremheves som viktig for en vellykket omorganisering.

Tydeligere skille mellom styrene og statsforvalteren

Utredningen peker på behovet for et klarere og mer synlig skille mellom verneområdestyrene som selvstendige forvaltningsmyndigheter og statsforvalteren som arbeidsgiver og klageinstans. Dette gjelder særlig utadrettet kommunikasjon og dokumentforvaltning. Det foreslås blant annet:

- Egne e-postadresser og postmottak for verneområdestyrene.
- Egen arkivstruktur og journalføring som tydeliggjør styrene som egne forvaltningsorgan.
- Teknisk og visuell tydeliggjøring av styrenes rolle i eksternt kommunikasjon.

Slike tiltak vurderes som nødvendige for å styrke rolleforståelsen hos publikum og sikre tillit til forvaltningsordningen, uavhengig av valgt organisasjonsmodell.

Forvaltningsknutepunkter

Miljødirektoratet understreker betydningen av velfungerende forvaltningsknutepunkter for både fagmiljø og arbeidsmiljø. Samtidig anbefales det at konkrete vurderinger av lokalisering, sammenslåing eller flytting av knutepunkter utsettes til etter at organisasjonsmodell er valgt, og behandles i et eget tilleggsoppdrag.

Vurdering

I vedlegg 2 er det en oversikt over dagens forvaltningsknutepunkt. Her fremgår det at SNO ikke er samlokalisert forvalter på besøkssenter Lofotodden nasjonalpark, Reine. Det bør gis tilbakemelding på at SNO fortsatt har et kontor her, og at vi ikke er kjent med at dette er lagt ned.

Ut over dette gir utredningen et solid og bredt beslutningsgrunnlag for videre behandling. Forvalter vurderer Miljødirektoratets anbefaling som faglig godt begrunnet. Det understrekes samtidig at en eventuell omorganisering forutsetter økt ressurstilførsel til ordningen. Uten dette vil målsettingene om styrket forvaltning, bedre ledelse og økt kvalitet vanskelig kunne realiseres.

Forvalter viser videre til at foreslått alternativ med samling av arbeidsgiveransvar hos et fåtall statsforvaltere gir et godt utgangspunkt for videreutvikling av robuste fagmiljø, samtidig som tilknytningen til statsforvalterens forvaltningskompetanse ivaretas. Videre anses forslaget om tydeligere skille mellom styrene og statsforvalteren som viktig for å styrke rolleforståelse og tillit til forvaltningsordningen.

Denne høringssaken omhandler nasjonalparkstyrets syn på Miljødirektoratets utredning. Verneområdeforvalterne vil utarbeide egne høringsinnspill på fylkesnivå. Disse innspillene samordnes av statsforvalterne, og arbeidet skjer i samarbeid med tillitsvalgte. Statsforvalterne vil i tillegg gi egne høringsuttalelser i rollen som arbeidsgiver.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Høringsdokumenter: [Utredningsoppdrag om organisering av vernerområdeforvaltere - miljodirektoratet.no](#)

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lofotodden nasjonalparkstyre	14/26	11.05.2026

Høring - Plan for friluftslivets ferdselsårer - Flakstad kommune - Lofotodden nasjonalpark

Forslag til vedtak

Lofotodden nasjonalparkstyre har vurdert Flakstad kommune sin temaplan for friluftslivets ferdselsårer opp mot egen besøksstrategi og tiltaksplan, og gir følgende høringsuttalelse:

Nasjonalparkforvalter har deltatt i arbeidsgruppen for temaplanen som representant for nasjonalparkstyret, og har vært godt involvert i prosessen. Temaplanen belyser de utfordringer man har i Flakstad, og har gode resultatmål og effektmål. Tiltaksplanen er konkret og gjennomførbar. Temaplanen er i tråd med Lofotodden nasjonalpark sin besøksstrategi og tiltaksplan.

Temaplanen gir en god situasjonsbeskrivelse av friluftslivet og utfordringsbildet i kommunen. Det er gjennomført analyse av en rekke turruter, hvor man har sett på eksisterende infrastruktur og potensiell konflikt med beitebrukere.

Utfordringen for Lofotkommunene er at en tilgjengeliggjøring av friluftsområder nødvendigvis ikke er god besøksforvaltning. På den ene siden skal man tilrettelegge for det lokale friluftslivet for å sikre god folkehelse. Men på den andre siden kan en tilgjengeliggjøring av «lokale» friluftsområder føre til at besøkende i større grad oppdager området. Dette kan gi et raskt økende besøkstrykk, noe som gjør området mindre attraktivt for lokalbefolkningen.

Arbeidet med temaplanen har blitt preget av at man må foreta denne typen avveining, der friluftsområdene er valgt ut basert på høyt besøkstrykk, og der man har mulighet å etablere eller oppgradere infrastrukturen på innfallsportene. Mens lokalbefolkningens

turområder blir skjermet i temaplanen, og i liten grad blir foreslått tilrettelagt av frykten for å tiltrekke seg de store massene.

Av ferdselsårene innenfor nasjonalparken er det lagt særlig vekt på Ryten og Kvalvika. Dette er ferdselsårer som opplever høyt besøkstrykk i dag, og det er det behov for å gjøre tiltak både på stiene og på innfallsporten. Tiltakene som må gjøres her er omfattende, og det er derfor viktig at dette forankres i kommunens planverk, som foreslått i temaplanen.

I 2025 ble det utarbeidet et forprosjekt for innfallsporten Fredvang. Dette tar for seg en helhetlig plan på infrastrukturtiltak, parkering, toalett, avfallshåndtering og skilting og merking på Fredvang. Dette prosjektet skal videreføres gjennom et detaljprosjekt i 2026. Prosjektet ble iverksatt takket være et godt samarbeid og samfinansiering mellom Flakstad kommune og nasjonalparkstyret. Nasjonalparkstyret ser Flakstad kommune som en viktig samarbeidspartner i arbeidet med tilrettelegging og kanalisering av ferdsel.

Ferdselsåren fra Selfjord til Horseid er også nevnt i temaplanen som et område der det er behov for kanalisering av ferdselen. Her ser vi en økende slitasje på sti og vegetasjonen rundt, og det er behov for å redusere omfanget av slitasje. Samtidig ønsker man ikke økt besøkstrykk i området. Her er det vurdert at man kan foreta lettere punktvis tiltak for å redusere slitasje på stien der det er stort behov.

Bakgrunn

Flakstad kommune har lagt ut Temaplan for Friluftslivets Ferdselsårer på høring. Opprinnelig høringsfrist var 26. april, men styret fikk forlenget høringsfristen til 12. mai.

Prosjektet friluftslivets ferdselsårer bygger på Stortingsmelding 18, 2015-2016, Friluftsliv som kilde til helse og livskvalitet, og KMDs handlingsplan for friluftsliv. I stortingsmeldingen ønsker man en økt satsing på friluftslivets ferdselsårer, som stier, løyper og turveier, fordi disse er sentrale for å gjøre friluftsliv tilgjengelig for flere, både i hverdagen og i fritiden.

Stortingsmeldingen fremhever at kommunen har en viktig rolle i å planlegge og tilrettelegge for ferdselsårer. Det oppfordres til at kommunene utarbeider temaplan for ferdselsårer, som legger vekt på folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv.

Hensikten med temaplan for friluftslivets ferdselsårer er å sørge for at den enkelte kommune får oversikt over hvilke ferdselsårer som finnes i kommunen og om det er tiltak som bør fremmes for å bidra til å øke andelen fysisk aktive i kommunen. Planen skal fungere som et hjelpemiddel og kunnskapsgrunnlag i andre planer, som for eksempel kommunedelens arealplan og stedlige reguleringsplaner.

Planen for friluftslivets ferdselsårer skal omhandle bruk av merkede fotruter, skiløyper, sykkelruter, padle-/roruter og tilgjengelige turruter med rullestol, samt tilrettelegging som er knyttet til ferdselsårene. Når det skrives om friluftsliv i temaplanen er det friluftsliv som er relatert til stier, turveger, leder og ruter, som gåing, skigåing, sykling og padling.

Jakt, fiske, bærplukking, randonee, skøyter, klatring og buldring er friluftslivsaktiviteter som bruker arealer ved siden av ferdselsårene og er ikke en del av planen. Motorisert ferdsel er ikke inkludert i planen.

I Nordland har fylkeskommunen ledet arbeidet med temaplanene, med bistand fra de ulike friluftsrådene. For Flakstad kommune har kommunen vært prosjekteier, og Lofoten Friluftsråd vært prosjektleder. Kommunen har etablert en prosjektgruppe bestående av 3 representanter fra Flakstad kommune og nasjonalparkforvalter som representant for nasjonalparkstyret.

Temaplanen har en varighet på 10 år (2025 – 2035) og har følgende effektmål og resultatmål:

Effektmål:

Ferdselsåreplanen skal bidra til:

- Sikre bærekraftige og miljøvennlige områder – kanalisere ferdsel til områder som tåler det.*
- Økt fysisk aktivitet og bedre psykisk helse i befolkning som helhet.*
- Økt bolyst og trivsel ved lett tilgjengelige turområder.*
- Sikre attraktive turområder og turruter mot omdisponering i fremtida.*
- Økt bruk av naturen som aktivitet- og læringsarena for barn i barnehage og skole.*

Resultatmål:

For å nå effektmålene har Flakstad kommune valgt at planen skal få fram løsninger for:

- Opprettholde og ivareta de tilrettelagte stiene/tilbudene som finnes i kommunen.*
- Finne løsninger for utfartsparkering, toalettfasiliteter og renovasjon ved friluftsområder.*
- Alle skoler, barnehager, og eldrester skal ha en turveg/sti eller turrute tilpasset deres bruk i umiddelbar nærhet.*
- Alle bygdene skal ha gapahuk og eller bål plass i sitt nærområde.*
- Sykehjem/omsorgsboliger skal ha tilgang til sansehage, gjerne med hvilebenk.*
- Utvalg at enkelte turruter for gående som velges ut for kanalisering av ferdsel. Dette skal være ruter som tåler en større grad av ferdsel eller kan tilrettelegges for dette.*
- Informasjon om tur og sikkerhet skal oppgis på skilt ved innfallsportene.*
- Ved innfallsportene skal det være parkeringsplasser, renovasjon og toalett (helårsåpne).*
- Forankring av nødvendig tilrettelegging av sti i kommuneplanens arealdel.*

Vurdering

Dokumentet er vedlagt, og de viktigste punktene i tiltaksplanen som gjelder Lofotodden er gjengitt under.

Besøksstrategi for Fredvang: Lofotodden nasjonalparkstyre og Flakstad kommune jobber med en overordnet plan for besøksforvaltning på Fredvang, herunder innfallsporter, parkering, informasjon og toalett. Temaplanen har derfor ikke gått nærmere inn på tiltak her.

Tilrettelegging på Ryten og Kvalvika: Lofotodden nasjonalparkstyre jobber med kanaliseringstiltak og restaurering i området. Følgende tiltak bør ifølge temaplanen prioriteres framover:

- Det må settes opp nødvendige turskilt fra stistart Torsfjorden til Kvalvika og fra stistart Fredvang/ Innersand og til Ryten/ Kvalvika. *Ansvar: Lofotodden nasjonalpark.*
- Kommunen bør, innenfor rammene av plan- og bygningsloven, forankre nødvendige tiltak knyttet til ferdsel og tilrettelegging i kommuneplanens arealdel. Dette kan gjøres gjennom bruk av hensynssone for friluftsliv i plankartet, supplert med planbestemmelser og retningslinjer som sikrer sammenhengende ferdsel og åpner for merking, varding og skånsom istandsetting av sti. *Ansvar: Flakstad kommune.*

Behov for tilrettelegging på Horseid: Stien mellom Selfjord - Horseid har behov for tilrettelegging og kanalisering for å forebygge slitasje og erosjon. Ellers skal denne turruten ikke markedsføres eller merkes som turløype, siden man ikke ønsker økt belastning. Dette er i tråd med besøksstrategien for Lofotodden nasjonalpark.

Videre fokuserer planen på følgende:

- Viktigheten av tilgang til nærtur- og rekreasjonsmuligheter for alle innbyggere, og spesielt barnehage, skole og eldreheim (sansehage).
- Infrastruktureltiltak som parkering, toalett og søppel, på prioriterte stier.
- God merking og informasjon av prioriterte stier.
- Flakstادتinden, Nesland-Nusfjord og Stornappstinden er vurdert som vanskelig å tilrettelegge med begrunnelse om manglende parkering og toalett.
- Vollandstinden vurderes som en tur som kan tilrettelegges.

Konklusjon

Temaplanen belyser de utfordringer man har i Flakstad, og har gode resultatmål og effektmål. Tiltaksplanen er konkret og gjennomførbar. Temaplanen er i tråd med Lofotodden nasjonalpark sin besøksstrategi, og tiltak foreslått her.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Vedlegg:

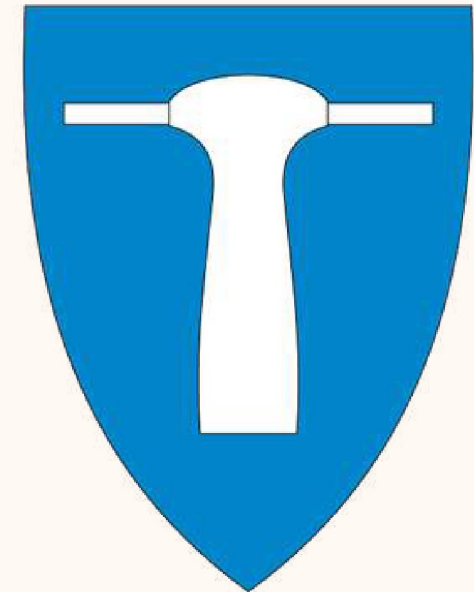
- 1 Friluftslivets ferdselsårer.pdf

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Flakstad Kommune

www.flakstad.kommune.no

Temaplan for Friluftslivets Ferdseisårer 2025-2035

Innledning

Prosjektet Friluftslivets ferdselsårer bygger på Stortingsmelding 18, 2015–2016, Friluftsliv som kilde til helse og livskvalitet (14), og Klima- og miljødepartementets handlingsplan for friluftsliv (6).

Stortingsmeldingen ønsker økt satsing på friluftslivets ferdselsårer, som stier, løyper og turveier, fordi disse er sentrale for å gjøre friluftsliv tilgjengelig for flere – både i hverdagen og i fritiden.

Stortingsmeldingen fremhever at kommunene har en viktig rolle i å planlegge og tilrettelegge for ferdselsårer, og det oppfordres til at kommunene utarbeider temaplaner som identifiserer, ivaretar og utvikler disse ferdselsårene.

Det legges vekt på at slike planer skal bidra til folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv, og at arbeidet skal være godt forankret og inkluderende.

Stortingsmeldingen danner grunnlaget for det flerårige prosjektet som Miljødirektoratet leder, hvor fylkeskommunene og kommunene samarbeider om utvikling av slike temaplaner. I Nordland er det fylkeskommunen som leder arbeidet, gjennom de ulike friluftsrådene.

Det er anbefalt å utarbeide lokale ferdselsåreplaner som temaplaner. Temaplanene har som hensikt å bidra til å sikre et attraktivt tilbud til befolkningen med tanke på folkehelse, livskvalitet, bolyst samt reiseliv. Arbeidet bidra til å identifisere, ivareta og utvikle friluftslivets ferdselsårer i den enkelte kommune (6, 11, 17).

Verdien av friluftsliv

I 2020 gav Helsedirektoratet ut rapporten “Vunne leveår og helsetapsjusterte leveår (DALYs) ved fysisk aktivitet (18), oppdatert i 2024, og desember 2025”. Rapporten viser at 20% av befolkningen oppfyller anbefalingene for fysisk aktivitet, 60% er delvis aktiv og 20% er inaktive. Oppdaterte tall fra Helsedirektoratet i 2024 (4) har beregnet at dersom hele befolkningen hadde oppfylt myndighetenes anbefalinger til fysisk aktivitet på 30 minutter hver dag, ville en hypotetisk velferdsgevinst vært på 455 milliarder kroner.

I Norge er friluftsliv den viktigste alminnelige formen for fysisk aktivitet. Å gå tur er den vanligste aktiviteten i alle aldersgrupper, og foregår som regel uorganisert. Tall fra Levekårsundersøkelse 2024 viser at 90% av alle kvinner går på tur, og 78% av alle menn. De fleste oppgir at deres turer er drevet av ønsket om naturopplevelser, fysisk aktivitet, samt oppleve stillheten i naturen/stressreduksjon og sosialt samvær. Til en viss grad oppsøkes naturen også for spenning (1).

Regjeringen ønsker at kommunene skal legge til rette for at enda flere jevnlig kan være aktive, og at de som i dag er lite fysisk aktive kan bli mer aktive gjennom friluftsliv. Det er store besparelser i helsegevinsten som ligger i dette. Den største gevinsten oppnår den som utøver friluftsliv, som får bedre helse og som kan oppleve at livskvaliteten blir bedre. Friluftsliv har dokumentert helseeffekt både på fysisk og psykisk helse (5, 6, 17).

Stier, turveger, løyper og leder er avgjørende for utøvelse av tur enten det er på turveg, sti, skiløype eller annet. Forskning viser at nærheten til nærturterreng øker sannsynligheten for fysisk aktivitet i hverdagen (6, 17). Ulike grupper innen befolkning vil ha ulike forståelse av hva som er nært, men generelt ser benyttet kriterium for 500 meter til nærturterreng som grense til hva som er nært (5).

Temaplan

Hensikten med temaplan for friluftslivets ferdselsårer er å sørge for at den enkelte kommune får oversikt over hvilke ferdselsårer som finnes i kommunen og om det er tiltak som bør fremmes for å bidra til å øke andelen fysisk aktive i kommunen. Planen skal fungere som et hjelpemiddel og kunnskapsgrunnlag i andre planer, som for eksempel kommunedelens arealplan og stedlige reguleringsplaner.

Planen for friluftslivets ferdselsårer skal omhandle bruk av merkede fotruter, skiløyper, sykkelruter, padle-/roruter og tilgjengelige turruter med rullestol, samt tilrettelegging som er knyttet til ferdselsårene. Når det skrives om friluftsliv i temaplanen er det friluftsliv som er relatert til stier, turveger, leder og ruter, som gåing, skigåing, sykling og padling.

Jakt, fiske, bærplukking, randonee, skøyter, klatring og buldring er friluftslivsaktiviteter som bruker arealer ved siden av ferdselsårene og er ikke en del av planen.

Bruk av motorbåt, seilbåt og snøscooter er viktig friluftsliv for mange, men er ikke inkludert i denne planen eller veilederen for utarbeidelse av temaplan for friluftslivets ferdselsårer (11).

Temaplanen gjelder for hele Flakstad kommune

Flakstad kommune og Lofoten Friluftsråd arrangerte medvirkningsmøte for inviterte deltagere 7. oktober 2025. Invitasjon ble sendt til: Det var sendt ut invitasjon

- Naturvernforbundet avd. Lofoten
- Birdlife Norge - avd Lofoten,
- Bondelaget
- Bonde og småbrukarlaget
- Lofoten Sau og Geit
- Lofoten Turlag
- Flakstad Jeger og Fiskeforening
- Lofoten Løpeklubb
- Flakstad idrettslag
- Fredvang idrettslag - Samstræv
- Flakstad Pensjonistforening
- Flakstad historielag.

Grunneiere som eventuelt blir berørt at tiltak som vedtas i denne temaplanen vil bli kontaktet når tiltaksplanleggingen starter.

Høring

Tekst for høring skrives etter at høring er gjennomført

Organisering

Arbeidet har vært organisert på følgende måte:

Prosjekteier:

Karl-Petter Hagvag Ildahl

Kommunalsjef teknisk

Prosjektleder:

Sigrid Bjørck

Lofoten friluftsråd

Prosjektgruppe:

Kathryn Knutsen

Integreringskoordinator flyktningetjenesten

Guri Windstad

Fysioterapeut/folkehelsekoordinator

Tone Knutsen

Rådgiver oppvekst og kultur

Ole-Jakob Kvalshaug

Nasjonalparkforvalter/Lofotodden nasjonalpark

Faguttrykk

Ferdselsårer er traséer for ferdsel som er synlige i terrenget i den sesongen som er aktuell for bruk, og leder for ferdsel på vann og over breer.

Ulike ferdselsårer:

- Sti er et tydelig, smalt og sammenhengende tråkk i terrenget som har oppstått gjennom bruk eller aktiv tilrettelegging.
- Turveg er en opparbeida og sammenhengende ferdselsåre med jevnt og fast toppdekke i minst 1,2 m bredde.
- Led er ferdselsårer på vann og over breer.
- Løyper er ferdselsårer på snødekt mark som jevnlig trækkes eller prepareres, eller som merkes eller kvistes som traséer for vinterferdsel.

Friluftsliv defineres som: «Opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse». Korte fot- og skiturer, bading, sykling, turer med ikke-motorisert båt, samt jakt, fiske og sanking av bær og sopp regnes som noen av de vanligste friluftslivsaktivitetene.

Målpunkt er både steder der det er naturlig å starte og avslutte bruken av ferdselsårene og attraksjoner/steder som motiverer til bruk av dem. Eksempler på slike steder er holdeplasser for offentlig transport, innfallsporter, parkeringsplasser, utsiktspunkt, serveringssteder, skoler/barnehager, kulturminner, osv.

Nasjonalpark er et større, vernet naturområde som er opprettet for å ta vare på særegne landskap, økosystemer, dyre- og planteliv, og for å sikre naturen for framtidige generasjoner. I Norge er nasjonalparker en viktig del av naturforvaltningen og friluftslivet.

Nærtur: Nærnatur som grøntområder, parker, trær, hundremeterskoger, badeplasser og vannspeil fremmer fysisk aktivitet, friluftsliv, sosial kontakt, legger til rette for godebomiljøer og sikrer naturmangfold. Ferdselsårene er en viktig del av nærnaturen. Avstanden til nærturterrenget er helt avgjørende for hvor mye det blir brukt. Handlingsrommet i plan- og bygningsloven og arealplan kan brukes til å ivareta næturområder i arealer med utbyggingspress.

Statlig sikret friluftsområde: Et statlig sikret friluftslivsområde er et område som kommunen eller friluftsrådet har sikret gjennom kjøp eller bruksavtale for allmennhetens bruk, med støtte fra staten.

Målet er å ivareta viktige friluftslivsområder og forvalte dem slik at de er tilgjengelige og attraktive, og flere får gode muligheter til friluftslivsopplevelser og -aktivitet.

Temaplan er et planverktøy som brukes av kommuner og offentlige etater for å utvikle og styre innsatsen innenfor et bestemt tema eller fagområde. Den er ikke juridisk bindende som en reguleringsplan, men gir strategisk retning og kan danne grunnlag for politiske vedtak og prioriteringer.

Trasé defineres i denne sammenheng som en korridor i terrenget for både foreslåtte, planlagte og eksisterende ferdselsårer og turruter. En trasé har et definert start- og sluttspunkt.

Turruter er skilta, merka og kartfesta traséer, i turrutedatabasen til kartverket for ferdsel i den sesongen som er aktuell for bruk. Det skiller mellom flere typer turruter, se Merkehåndboka.no for mer informasjon.

Turforslag er en anbefalt tur. Turforslag er ikke en del av det offentlige kartgrunnlaget (DOK). Turforslag formidles bl.a. på ulike turportaler, informasjonsbrosjyrer, turkort og gjennom muntlig overlevering.

Universell utforming er turveger og andre tilretteleggingstiltak som tilfredsstillter kravene i Norsk Standard for universell utforming av opparbeidete uteområder. Godt tilgjengelig er en kategori som innebærer at en ferdselsåre er bedre tilgjengelig for mennesker med funksjonsnedsettelse, men likevel ikke slik at kravene til universell utforming fullt ut er ivaretatt.

Foto: Lofoten Friluftsråd

Kommunale strategier og overordnede planer

Temaplanen for ferdselsårer er periodisert inn i kommunens planstrategi for 2024-2027, under kultur, næring og parkeringsplan. I henhold til planstrategien skal ferdeselsåreplanen utarbeides i 2025 og vedtas i 2026.

Målene for temaplanen for friluftslivets ferdselsårer er forankret i de overordnede målene kommuneplanens samfunnsdel.

Lofotodden nasjonalpark

Flakstad kommune er en del av Lofotodden Nasjonalpark. Nasjonalparken er avgrenset til yttersiden av Moskenesøya. Nasjonalparkens hovedformål er vern av naturområde kystalpint landskap med sitt særskilte flora og fauna. Forvaltningsmyndighet er Lofotodden nasjonalparkstyre.

Lofotodden nasjonalpark har en vedtatt plan for hvordan forvaltningsmyndigheten gjennomfører besøksforvaltning for verneområdet. Denne planen kalles besøksstrategi. Besøksstrategien viser hvilke tiltak (informasjon, fysisk tilrettelegging, sonering, oppsyn etc.) som er nødvendige for å balansere verneverdier, besøkende og lokal verdiskaping i verneområdet, slik at en oppnår størst mulig nytte for alle tre interesser. I besøksstrategien er det lagt en plan for hvilke turmål man skal kanalisere besøkende til, og hvilke områder man skal skjerme av hensyn til verneverdiene eller lokalt friluftsliv. Tilrettelegging og inngrep i nasjonalparken kan ikke skje uten tillatelse fra nasjonalparkstyret (7).

Mål

Temaplanen for friluftslivets ferdselsårer er forankret i de overordnede målene kommuneplanens samfunnsdel:

- Vi vil ha et levende Flakstadsamfunn med bærekraftige bygder og fiskevær, og med flere folk i husan.
- Vi vil at Flakstad skal være en bærekraftig kommune med fokus på ressursforvaltning og naturmiljø, en god forvaltning av turismen og et godt kollektivtilbud. Og at kystfiske og reiseliv skal være klimavennlig og bidra aktivt til det grønne skiftet.
- Vi vil ha et åpent og helsefremmende samfunn med høy trivselsfaktor og sterkt samhold på tvers av generasjoner, hvor ingen skal føle seg ensom.
- Vi satser på fremtidens Flakstad! Vi vil fremme trivsel, læring og aktivitet, og sikre en trygg oppvekst for barn og unge.
- Vi vil at Flakstad skal videreutvikles som en aktiv og fremtidsrettet fiskerikommune. Vi ønsker at primærnæringene fortsatt skal stå sterkt og videreutvikles, men også legge til rette for nye næringer. Lokale naturressurser og kvoterettigheter skal gi mest mulig verdiskaping i kommunen.
- Vi vil at Flakstad skal være en aktiv kulturkommune for barn, unge og voksne, som ivaretar dugnadsånd og styrker Flakstadidentiteten.

Temaplanen har mål på to nivåer; effektmål og resultatmål. Effektmålene er de overordnede målene, som gir retning og vektning av aktuelle tiltak i planen. Resultatmålene er de konkrete målene som legger grunnlaget for handling. Følgende målformuleringer er satt for temaplanen:

Effektmål

Effektmål

Ferdselsåreplanen skal bidra til:

- Sikre bærekraftige og miljøvennlige områder – kanalisere ferdsel til områder som tåler det.
- Økt fysisk aktivitet og bedre psykisk helse i befolkning som helhet.
- Økt bolyst og trivsel ved lett tilgjengelige turområder.
- Sikre attraktive turområder og turruter mot omdisponering i fremtida.
- Økt bruk av naturen som aktivitet- og læringsarena for barn i barnehage og skole.

Resultatmål

For å nå effektmålene har Flakstad kommune valgt at planen skal få fram løsninger for:

- Opprettholde og ivareta de tilrettelagte stiene/tilbudene som finnes i kommunen.
- Finne løsninger for utfartsparkering, toalettfasiliteter og renovasjon ved friluftsområder.
- Alle skoler, barnehager, og eldrecenter skal ha en turveg/sti eller turrute tilpasset deres bruk i umiddelbar nærhet.
- Alle bygdene skal ha gapahuk og eller bål plass i sitt nærområde.
- Sykehjem/omsorgsboliger skal ha tilgang til sansehage, gjerne med hvilebenk.
- Utvalg at enkelte turruter for gående som velges ut for kanalisering av ferdsel. Dette skal være ruter som tåler en større grad av ferdsel eller kan tilrettelegges for dette.
- Informasjon om tur og sikkerhet skal oppgis på skilt ved innfallsportene.
- Ved innfallsportene skal det være parkeringsplasser, renovasjon og toalett (helårsåpne).
- Forankring av nødvendig tilrettelegging av sti i kommuneplanens arealdel.

Dagens situasjon

Flakstad har i flere år vært et område folk reiser til for å gå på tur i Lofotfjellene og Lofotnaturen. Kommunen har spektakulær natur med spisse fjell som strekker seg opp mot 1000 meter (15). Strandflatene har kritthvite strender og havet er azurblått. Det har utarbeidet seg et omfattende nettverk av turstier i kommunen. Noen steder starter turene i tettstedene og følger gamle ferdaveger og bosetninger. Andre stier har oppstått fordi folk ønsker å se utsikten fra en fjelltopp, og har funnet et sti som senere er fulgt av flere. De færreste stiene er merket i henhold til merkehåndboka, den nasjonale standarden for stimerking. Selv om flere stier er merket av lokale lag/foreninger, følger ikke merkingen den nasjonale standarden.

Destination Lofoten har noen turforslag på sine nettsider. De henviser også til boka Turguide Lofoten utgitt av Kristin Fosland Olsen, med «60 flotte turer i verdens vakreste øyrike». I 2013-utgaven av boka er det fem turmål fra Flakstad. Det er de siste årene utgitt en rekke bøker med turforslag, både på norsk og engelsk. I tillegg finnes det en rekke nettsider hvor brukere legger ut turtips og turforslag.

Et utvalg turbøker med turforslag i Lofoten. Foto: Sigrid Bjørck

Fotruter

Flakstad kommune har en rekke godt etablerte og kjente fotruter. Særlig kjent er turen til Kvalvika og Ryten som ligger inne i Lofotodden nasjonalpark. Dette er turstiene i kommunen som har flest besøkende og også størst grad av slitasje. Nasjonalparken arbeider med tiltak for å sikre at området kan bevares, samtidig som det legges til rette for fotturer.

Det er like mange steder å gå på tur i Flakstad som det finnes folk. Nesten alle har sine egne favoritturer, enten de går langs havet, på en sti i krattskogen eller opp på fjellet. Mange av stiene er tydelige stier med definerte startpunkt og parkeringsmulighet, mens andre stier har oppstått når folk går fra sin private eiendom og ut i marka. Skilting av stier er ikke gjort systematisk, men enkelte stier er skiltet eller delvis skiltet. Nasjonalparken skiller seg ut med gjennomført skilting etter merkehåndboka.

Populære toppturer i kommunen er Vollandstinden, Flakstادتinden og Stornappstidnen. Gina løypa er starten på Flakstادتinden, opp til gapahuken, oppkalt etter Gina Krog, som var forkjemper for kvinners rettigheter, herunder også retten til å utøve fjellklatring på lik linje med menn. Gina Krog var datter av sognepresten på Flakstad og ble født der.

Turene ovenfor er etablerte turruter som også skal omtales videre i denne temaplanen. Det finnes en rekke flere topper som kan ha som turmål i kommunen, men det er viktig å ha et bevisst forhold til vanskelighetsgrad, utstyr og sikkerhet. Før man legger ut på topptur er det alltid viktig å sjekke værmeldingen, ha med seg det utstyret man har behov for og kontrollere om det blir behov for klatre- og sikringsutstyr for å nå den toppen man har som mål.

Nærturer

Flakstad er en landlig kommune uten tettsteder. Det er rikelig med turstier uansett hvor man bor og de som ikke bor der hvor husklyngene utgjør en liten bygd, er omsluttet av naturen.

De viktigste nærturene i Flakstad kommunen vil variere med hvilken bygd man bor de. Den enkelte bygd har sin egen nærtur. For Napp er det turen opp til Mørkdalen eller på veien ut til moloen. På Vikten er det området fra skolen og opp til Rahula og skogen i nord og øst for dette området. I tillegg brukes også stranda som nærturområde og stien ut mot Hornneset. I Nusfjord er det tur inn til Mellomvatnet og området opp mot Svadet. Innbyggerne på Mølnarodden benytter inngangen til det statlig sikra friluftsområdet Solbjørnvatnet, og har en lokal sti inn til dette området. Andopen har nærtur til Rusvatnet. På Fredvang har idrettslaget sørget for å opparbeide Gubbeløypa og Kjerringløypa ved Børvatnet. Fredvang har også etablert tursti langs strendene og vegen ut til Mulstøa. På Ramberg brukes turstiene langs strandområdene fra Sandneset til Justneset og Trollskjærbukta, men også turen til Nubben, Moltindlia og Moltinden. Sund har ei lokal løype rundt/ved Mannvatnet. I Skjelfjord går nærturen til den lokale gapahuken og grusvegen til Nesland.

Foto: Lofoten Friluftsråd

Tilrettelagte stier

Det finnes 2 turstier som er tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse i kommunen.

Ved tilrettelagt løypa på Justneset er det bygget/etablert sti tilpasset for rullestol. Turen går inn til gapahuken på Justneset. Det er også bygget en utkikksrampe ved Lomtjønna, med utsikt over vatnet. Stien har behov for en teknisk gjennomgang og noe oppgradering og for å sikre at brukerne kan benytte hele løypa helt til gapahuken.

Gubbløypa på Fredvang kan brukes av barnevogn, men det er utfordrende å gå hele løypa med rullestol, særlig etter nedbørsepisoder, når det er vått i marka. Turstien er etablert for å kunne være en tilrettelagt tur også for rullestolbrukere. Det er to gapahuker langs runden langs Børvatnet.

Statlig sikra friluftsområder

Det er to statlige sikrede friluftsområder i Flakstad kommune; Sandneset og Solbjørnvatnet.

Sandneset: 27,4 daa med strandsoner utenfor bebyggelsen i Sandneset. Arealet ble vedtatt som statlig sikra friluftsområde i 2006 for å gi innbyggerne tilgang til strandområdene sentralt i Ramberg. Området omfatter landområdene vest for Gullrosøya og Arnholmen. Området har en rekke mindre stier til og fra bebyggelsen, og man kan gå videre til Stranda fra dette området. Det bør vurderes om området bør utvides.

Solbjørnvatet: Omfatter nedslagsfeltet til Solbjørnvatnet, sør i kommunen. Vannet er regulert for kraftutbygging og er demmet opp mot Mølnarodden i vest. Flakstad JFF er forvalter og har oppsyn av vatnet på vegne av kommunen. De disponerer to hytter og et naust langs vannet, og har flere båter til offentlig bruk. Hyttene og båtene kan leies fra Flakstad JFF. Vannet er et populært fiskevann og det kreves fiskekort for å kunne fiske i vatnet. Oppdaterte regler for fiske i Solbjørnvatnet finnes i Forskrift for fiske i vassdrag og munningssoner, Nordland (3).

Padle- og roruter

Det er ingen kommunale eller offentlig padleruter i kommunen, men det finnes flere aktører som tilbyr utleie av kajakk med eller uten instruktør. Generelt er Lofoten en utfordrende padledestinasjon, med mye åpent hav og sterke tidevannsstrømmer. Områder som tilsynelatende oppleves som skjermet for vind, kan oppleve fallvinder fra fjellene.

Sykkelruter

Det er også begrenset med tilrettelegging for syklende langs E10, hvor sommertrafikken er tett. Generelt er det et ønske fra kommunens side at det skal etableres gang- og sykkelveier i kommunen, men det kreves langvarige prosesser for å få dette til.

En del utøvere liker å sykle på stier. Det er få stier som er godt egnet for dette i Flakstad, men noen områder er yndede mål for de som har dette som hobby. Beitenæringen opplever sykling i beiteområder som særlig utfordrende, og dette er en pågående konflikt. I nasjonalparken er det flere stier hvor sykling og el-sykling ikke er tillatt.

Det er få steder som er egnet for sykling i Flakstad kommune og det ble derfor tidlig bestemt at sykling, på veg eller sti, ikke er en omfattende del av denne planen.

Skikjøring/randonee

For de som liker frikjøring ned fra topper, har Flakstad noen topper man kan bestige. Både Ryten og Stornappstinden blir besøkt for dette vinterstid. De som er lokalkjent, og kreativ, kan også finne andre steder hvor man kan frikjøre. Det er viktig å huske på at store deler av Flakstad er definert som aktsomhetsområde for snøskred (10). Den som begir seg ut på tur må alltid gjøre nødvendig avveining for risiko.

Skiløyper

Et ønske fra kommunen er at det kan opparbeides preparerte langrennsløyper. Utfordringen ligger i at Flakstad har få flate partier hvor det kan etableres langrennsløyper. Store deler av kommunen er innenfor NVEs kartlagt aktsomhetsområde for snøskred (11). Å velge ut en sikker trasé er derfor en krevende oppgave.

Det pågår en jobb i regi av Flakstad idrettslag hvor man ser på muligheten for å etablere en mindre langrennsløype.

Klatring og buldring

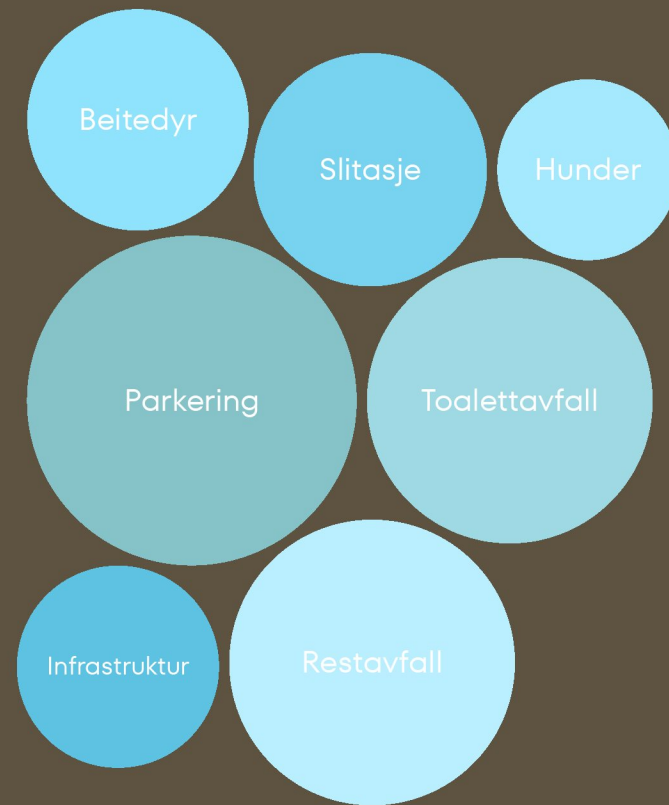
En friluftaktivitet som utøves av mange er klatring. Klatrerutene i Flakstad er ofte utfordrende, og klatreleder er derfor ikke omfattet av planen. For klatrere som ønsker å utforske fjellene i Flakstad anbefales det å lese litteratur om ulike klatreleder og ta kontakt med lokale guider.

Det er mange områder i kommunen hvor det er gode muligheter for buldring. Dette er klatring på mindre fjellpartier og steiner, hvor man klatrer uten sikring, og med buldrematte under seg, i tilfelle fall. Det finnes en rekke områder for buldring i kommunen, som kan finnes i litteratur og på nettsider.

Ildsjeler og lokale krefter

Dugnadsånden i Flakstad kommune er til stede i lag og foreninger som arbeider med tilrettelegging av lokale turstier. Det gjøres en rekke tiltak basert på frivillig innsats. Flere av tiltakene har mottatt midler gjennom idrettsforbundets regelverk for tilskudd for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg (spillemidler). Disse bidragene er uvurderlige for å gi innbyggerne nærmiljøanlegg som er tilgjengelig og attraktive. Det kan nevnes lag og foreninger som Lofoten Turlag, Flakstad Jeger og Fiskeforening, Flakstad idrettslag og Idrettslaget Samstræv.

Utfordringer

Flakstad kommune har flott natur med gode turmuligheter, men det er også en rekke utfordringer og interessekonflikter knyttet til friluftsliv.

Hunder

Mange fastboende og tilreisende har hund som er med på tur. Ikke alle besøkende er kjent med bestemmelsene i hundeloven og at de har ansvar for å at hunden ikke er til ulempe eller skade for andre. En hver hundeeier har et generelt krav til aktsomhet (§3), og dette gjelder hele året. I henhold til §6 er det båndtvang i hele Norge fra 1. april til og med 20. august, men hundeeier har et særskilt ansvar for å holde hunden i bånd også utover denne tidsperioden, særlig i områder hvor det er husdyr og andre turgåere (8).

Løse hunder utgjør en trussel for lokalt dyreliv og beitedyr.

Beitedyr

I 2013 var det 4921 registrerte sau og lam på beite i beitelag i Flakstad kommune. I 2024 ble det rapportert inn 2272 dyr på beite (9, 13). Selv om ikke reduksjonen i beitedyr kan utelukkende skyldes økt bruk av naturen til friluftsliv, er det medvirkende årsak til at flere beitebruk har lagt ned, eller lagt om, sin virksomhet. Særlig Fredvang, Krystad og Selfjord har opplevd utfordringer. Der er det kun beiting av kyr i utmark til tross for at området har kommunens beste beiteområder for sau (kilde NIBIO). Lofoten er kjent for å bestå av grønnkledde heier og enger, uten skog. En konsekvens av mindre beiting i utmark er at krattskogen vil overta som naturtype og at kulturlandskapet vil endres.

Slitasje

At folk holder seg i aktivitet og benytter lokale turstier er et flott folkehelseiltak. Samtidig bidrar tråkk fra mange føtter til at plantedekket i stiene ikke klarer å overleve. Resultatet er at stiene ikke har vegetasjonsdekke og begrenset rotutvikling. Regn og vind bidrar til ytterligere løsgjøring og erosjon, stiene blir dypere og ved nedbør er ofte stiene de laveste punktene i terrenget. Dermed samles regnet i stien og erosjonen tiltar. Som et resultat vil ofte folk velge å gå utenfor sti. Slik dannes en ny sti, og når denne ser lik ut som den første, dannes neste sti. På denne måten skades vegetasjonsdekket.

Infrastruktur

De gamle veiene i Lofoten har først oppstått som en sti, deretter en kjerreveg for så å bli en smal gårdsveg. Det moderne vegnettet slik vi kjenner det i dag er bygget opp fra 1960-tallet, ofte der de gamle kjerrevegene gikk tidligere. Mange av veiene i Flakstad er smale uten tilstrekkelig bankett og stedvis med begrenset fundament. Dette gjelder særlig på kommunale og fylkeskommunale veger. Besøkende kommer ofte tilreisende i bil eller leier bil lokalt. Dette gir store utfordringer på det smale vegnettet sommerstid.

Vannforsyningen i kommunen består av flere lokale vannverk. Vannverkene er dimensjonert for den faste befolkningen og bruker lokale overflatevann som hovedkilde. I sommersesongen er det mindre nedbør og dermed opplever flere vannverk stort press på kilder. Det kan også være svært høyt forbruk av vann i de ukene det er flest besøkende, noe som skaper driftsutfordringer for flere av de lokale vannverkene.

Parkering

Populære utfartssteder opplever manglende kapasitet for parkering. Der hvor man tidligere kunne parkere i avkjørsler eller i mindre lommer på vegene, vokser parkering ut langs vegene. Dette skaper trafikkfarlige situasjoner og reduserer fremkommeligheten.

Toalettavfall

Besøkende som har behov for toalett er ikke alltid like flinke til å oppsøke de toalettene som er tilgjengelige i kommunen. Dette resulterer i spor av mennesker, i form av avføring i naturen, langs, på og i turstiene og rasteområdene. Flere av de lokale overflatevannene benyttes som drikkevannskilder og de er særlig sårbare for en eventuell forurensning. Det er 8 steder i kommunen hvor det er tilgjengelig toalett for tilreisende.

Restavfall

Selv om det store flertallet av besøkende er flinke til å rydde og ta med seg restavfallet tilbake etter tur, finnes det eksempler på at avfallet bli liggende igjen etter besøk. Flakstad kommune setter hver vår ut avfallsdunker og containere på strategiske plasser, slik at besøkende har mulighet til å levere inn avfallet på en ordentlig måte. I sommersesongen finnes det 7 offentlige avfallspunkter i kommunen.

Foto: Lofoten Friluftsråd

Analysen og måloppnåelse

Opprettholde og ivareta de tilrettelagte stiene/tilbudene som finnes i kommunen.

Gjennom arbeidet med friluftslivet ferdselsårerplan har arbeidsgruppa vurdert tilrettelagt løypa ved Justneset og Gubbeløypa.

Løypa ved Justneset har behov for vedlikehold. Enkelte deler av stien synker, og det er noe vann på vegen ved store nedbørsepisoder. Det mangler tilstrekkelig tilrettelegging for at rullestoler kan ta seg helt frem til gapahuken. Gubbeløypa opplever også at stien synker og blir utfordrende å benytte når det er vått. Det er behov for vedlikehold av stien for å sørge for at stien kan benyttes.

Det er gjennomført analyser for alle bygdene å vurdere om innbyggerne har adkomst til nærturstier. Grensen for hva som er en nærtur er satt til 500 meter. Mer enn 95 % av alle boliger er nærmere enn 500 m fra nærmeste tursti. Analysen har usikkerhet i at ikke alle stier er kjent og dermed kan tallet være høyere. Resultatet er uansett ansett som svært god måloppnåelse, og viser at innbyggerne i kommunen har rimelig turmuligheter der de bor.

Analysen er ikke gjennomført for hele kommunen, da det ansees som rimelig at de fleste boliger utenfor bygdene har adkomst til lokale turstier der de bor. Dette kan være mindre stier som ikke er kartfestet og derfor vanskeliggjør analysen.

Nærturstiene er også utsatt for slitasje og det må vedlikeholdes. Her er flere grendelag flinke til å følge opp og dette er viktig for å sørge for at det er finnes gode, lokale tilbud.

Forskning viser at det å merke og skilte eksisterende ruter, er et viktig tiltak for å sørge for at turstier og turruter blir benyttet (16). Det bør derfor vurderes om de turstiene/turveiene som er opprettet i tilstrekkelig grad er skiltet.

Alle skoler, barnehager, og eldrecenter skal ha en turveg/sti eller turrute tilpasset deres bruk i umiddelbar nærhet.

Det er to skoler og en barnehage i kommunen; Vikten skole, Ramberg skole og Nubben barnehage. Vikten skole ligger på østsiden av Viktenveien og har tilgang til et naturområde øst for skolen, mot Rahula. Her det et nærmiljøanlegg som benyttes av skolen.

Ramberg skole ligger tett ved Sandneset og Rambergstranda. Skolen benytter også marka opp til Nubben. Naustet nede i Sandneset benyttes både av skole og barnehage. Skole bruker også gapahuk på Justneset når de går over stranda.

Nubben barnehage ligger tett ved Rambergstranda og bruker både Rambergstranda og Sandneset. Det går stier fra barnehagen og til stranda og til Sandneset. Skole og barnehage bruker også gapahuk på Justneset når de går over stranda.

Sykehjemmet på Napp har ingen tursti. De går på grusvegen/vegen Solhøgda-vegen, men denne er ikke særskilt tilpasset brukerne. Det er også normal biltrafikk på denne veien.

Måloppnåelse: 75%

Sykehjem/omsorgsboliger skal ha tilgang til sansehage, gjerne med hvilebenk.

Sykehjemmet/omsorgsboligene på Napp har ikke tilrettelagt uteområde, sansehage eller hvilebenk. En sansehage er et tilrettelagt uteområde som stimulerer flere sanser gjennom planter, materialer og opplevelser. Den gir rom for ro, aktivitet, taktile opplevelser, gjenkjennelige materialer og lukter. Hagen kan bidra til økt trivsel og livskvalitet for brukere. Hagen er særlig verdifull for personer med demens, funksjonsnedsettelse eller behov for sansestimuli. Den gir også ha betydning for ansatte, pårørende og besøkende til alle typer pasienter.

En god sansehage kombinerer elementer som:

- Planter og blomster med ulike farger, teksturer og lukt.
- Trygge gangveier med kontraster og hvileplasser.
- Taktile materialer som tre, stein og sand.
- Skjermede soner for ro og refleksjon.

Hagen bør være lett tilgjengelig fra sykehjemmet, ha god belysning og være tilpasset årstidene. Universell utforming er en forutsetning. Utvikling av sansehage overføres til tiltaksplanen.

Måloppnåelse 0%.

Alle bygder skal ha gapahuk og eller bål plass i sitt nærområde

I arbeidet med temaplanen har arbeidsgruppa registrert gapahuker og bål plasser i kart. På bakgrunn av dette er det gjennomført en kartstudie for å sjekke om det finnes gapahuk ved hver av bygdene. Det er registrert 12 gapahuker med bål plass i kommunen.

Illustrasjon utarbeidet i QGIS viser gapahuker med gul stjerne.

Illustrasjonen viser hvordan registrerte gapahuker er geografisk fordelt i kommunen og at alle de 12 største bygdene har tilgang på gapahuk i sitt nærmiljø.

Det er minst én gapahuk i følgende bygder:

- Napp
- Vikten
- Nusfjord
- Flakstad
- Ramberg
- Fredvang
- Skjelfjord
- Sund
- Mølnerodden/Andopen

Måloppnåelse: 100%

Utvalg av enkelte turruter for gående som velges ut for kanalisering av ferdsel.

Flakstad kommune har satt seg som mål å velge ut enkelte turruter for gående som kan velges ut for kanalisering av ferdsel. Dette skal være ruter som tåler en større grad av ferdsel eller kan tilrettelegges for dette. Innenfor forvaltningen er kanalisering et viktig virkemiddel for å få brukere til å foretrekke enkelte stier foran andre. Det er ønskelig at enkelte stier trekkes frem som gode, egnede turmål, hvor det kan gjøres tilrettelegging for et høyere besøkstrykk. Ved utvelgelse av eksisterende stier kan det vurderes behov for stirestaurerende tiltak, for å sikre at turområdet ivaretas for fremtidig generasjoner. Når man har gode stier hvor det er tilrettelagt for tur, bidrar dette til å redusere tråkk på andre stier. Det gir også effekt på selve stien, en godt tilrettelagt sti er attraktiv å benytte og det blir mindre attraktivt å gå utenfor sporet. Dette vil igjen bidra til å motvirke erosjon og tap av skader på naturen.

Det er anbefalt å velge ut stier som tåler stor mengde tråkk og ferdsel, eller som kan settes i stand for å tåle stor grad av ferdsel.

Følgende turruter er foreslått for tilrettelegging og kanalisering av ferdsel i Flakstad kommune:

- Stornappstinden
- Flakstadtiden
- Volandstinden (fra Skjelfjord)
- Fotefarstien fra Nesland til Nusfjord
- Selfjord-Horseid
- Kvalvika fra Torsfjord
- Ryten fra Fredvang

Utvalgte stier for kanalisering. Sammenstilling av enkelte analyser.

Turmål	Vanskelighetsgrad	Lengde	Beskrivelse	Veg	Avkjørsel	Parkering	Toalett	Beitedyr	Skiltet
Stornappstinden	Middels	4,5 km	Tur fra Nappskaret opp til Stornappstinden. For den turvante er turen enkel, på godt opparbeidet sti, men med en høyde på 740 moh er ikke dette turen for alle. Dette er likevel er relativt enkel topptur med flott utsikt over Napp og Vareid.	E10	Eksisterende.	Eksisterende. Ikke regulert?	Nei	Ja	Nei
Flakstadtinden	Middels	3 km	Stien starter ved E10, ved en enkel avkjøring fra E10. Stien er lett å gå frem til gapahuken, men det siste partiet er bratt og ulendt terreng. Ikke egnet for små barn eller hunder.	E10	Eksisterende. Ikke regulert.	Eksisterende er kun 2-3 plasser på eldre utkjørsel.	Nei	Ja	Delvis
Volandstinden	Middels	5 km	Relativt slak stigning og tydelig sti. Grendelaget har opparbeidet parkering ved "ungdomshuset". Stien har en viss grad av slitasje.	FV803	Eksisterende.	Eksisterende. Usikker reguleringsplan.	Nei	Usikkert	Nei
Nesland til Nusfjord	Middels - Krevende	10 km	Tur i relativt flatt terreng, med enkelte utfordringer; det er noe ur og flatt berg med løs grus, og på ett punkt må man benytte stige for klatring. Ikke egnet for hunder.	KV1401	Ingen	Kun 3-5 plasser på privat grunn.	Nei	Ja	Nei
Ryten	Middels	7 km	Tur fra Innersanden til Kvalvika. Parkering på anvist plass. Stier utbedret av Lofotodden nasjonalpark og forvaltes av nasjonalparken. Pr. 2025 er parkering på privat grunn, godkjent med disp.	FV7602	Under planlegging	Under planlegging.	Ja	Ja	Delvis
Kvalvika	Middels	4 km	Tur fra Torsfjorden til Kvalvika. Parkering på anviste plasser. Sti er utbedret av Lofotodden nasjonalpark og forvaltes av nasjonalparken.	FV7708	Torsfjord. Ikke regulert?	P-plass i Torsfjord. Usikker reguleringsplan?	Ja	Ja	Delvis
Selfjord - Horseid	Krevende	8,5 km	Tur fra Selfjord til Horseid og videre til fergekaia i Kjerkfjorden. En sti tur som stedvis kan være krevende. behov for erosjonsreducerende tiltak.	KV1305	Ingen.	3-5 plasser i ende veg. Ikke regulert.	Ja	Ja	Nei

Stornappstinden

Tur fra Nappskaret opp til Stornappstinden. For den turvante er turen enkel, på godt opparbeidet sti, men med en stigning opp til 740 moh, er ikke dette turen for alle. Turen er klassifisert som middels. Bortsett fra at turen går oppover erdet en relativt enkel topptur. Fra toppen er det flott utsikt. Turen er ca. 4,5 km tur/retur.

Kun en mindre del av stien går i et område som er omfattet av aktsomhetsområdet for steinsprang, utløpsområder og en mindre del av stien går i et utløsningsområde for skred. Det ansees ikke som så skredfarlig at området er uegnet for turgåing. Hele turstien ligger innenfor aktsomhetsområde for snøskred (10). Temaplanen legger til grunn at området skal benyttes til fottur i sommerhalvåret, men ved store snømengder i fjellet kan snøskredfare vedvare til et stykke ut på forsommeren. Den enkelte utøver må alltid foreta nødvendig avveining av skredfare.

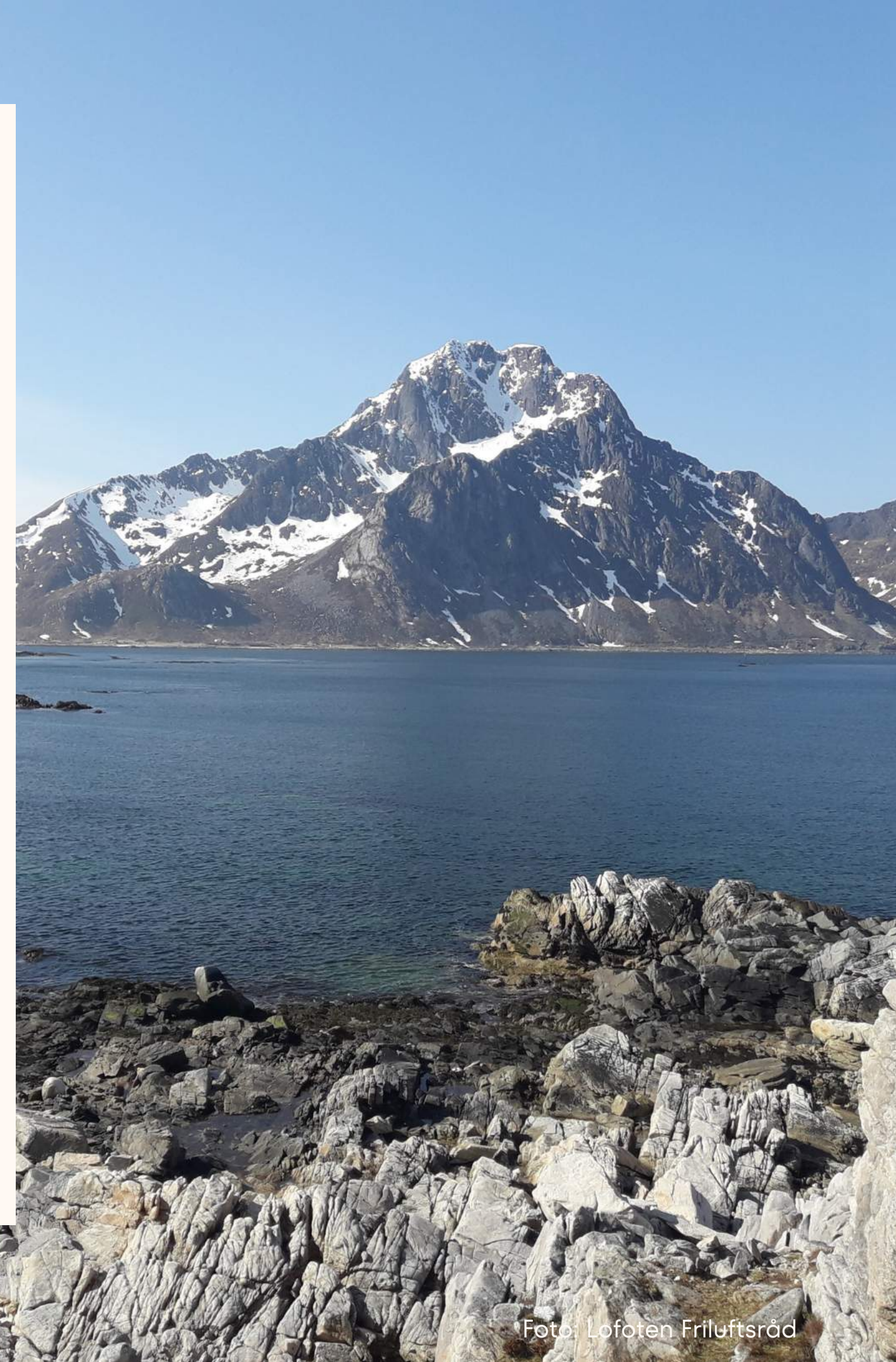
Dersom stien skal bli en av de kanaliserte stiene for ferdsel i Flakstad kommune, må det gjennomføres en befaring av dagens sti og utarbeides en tiltaksplan for stien. Det er viktig at det gjøres erosjonsreducerende tiltak og stisikring, før ferdsel øker.

Turstien er ikke merket og det må gjennomføres gjennomgående merking av turstien i henhold til merkehåndboka (2).

Det er eksisterende avkjøring fra E10 ved Nappskaret, og en etablert parkeringsplass. Det må avklares om arealet er regulert til formålet eller om det er behov for regulering til parkeringsformål. Ved etablering av en merket tursti må det forventes økt behov for parkering, i forhold til dagens avsatte areal. Parkeringsplassen må opparbeides slik at parkering kan gjøres på en akseptabel måte, uten at den "vokser" ut i naturen.

Det er ingen toalett ved Stornappstinden og ved etablering av merket tursti må det etableres toalett og avfallshåndtering ved parkeringsplassen.

Fjellområdene mellom Vikten, Myrland, Napp og Nappskaret benyttes av beitedyr. For å unngå konflikter med beitenæringa er det viktig at kommunen kontakter bøndene som benytter området til beting. Det må vurderes hvilke tiltak som kan gjøres for å redusere konflikten mellom besøkene og beitedyr til et absolutt minimum. Det frarådes å utvikle området til en foretrukket tursti før man har funnet løsninger som beitenæringa kan akseptere. Dette kan være gjerde rundt parkeringsplass, skilting ved parkeringsplass, etablering av grind m.m.

Flakstadtinden

Stien starter ved en enkel avkjøring fra E10. Stien er godt synlig i terrenget og er lett å gå frem til gapahuken i Ginaløypa. Fra Gapahuken og opp til toppen går stien i bratt og ulendt terreng. Denne delen av stien er ikke egnet for små barn eller hunder. Underlaget her oppleves som løst.

Flakstadtinden har et toppunkt på 484 moh. og er 3 km t/r fra avkjørselen på E10. Ettersom turen er bratt og ulent vurderes stien som middels til vanskelig.

Turstien er mye benyttet og det er økende grad av slitasje. Før stien kan bli en merket tursti må det gjennomføres en helhetlig vurdering av stien og ulike erosjonsreducerende tiltak og merking av turstien i henhold til merkehåndboka (2).

Det er ingen toalett ved Flakstadtinden og ved etablering av et merket tursti må det etableres toalett og avfallshåndtering ved startpunktet for turen.

Hovedutfordringen for turen til Flakstadtinden er den begrensede parkeringskapasiteten. Det er ingen reell parkeringsplass, kun en utkjøring fra E10. Avkjørselen fra E10 er ikke regulert. Den er trolig etablert av Lofotkraft for adkomst til høyspentledningene som starter her. Det er 80 km-sone på E10 i det aktuelle veistrekket.

For at turen skal kunne bli en kanalisert tur for ferdsel, må det etableres en ny avkjørsel og parkeringsplass. Høyspentmastene ved avkjørselen vil være til hinder for å regulere og etablere en standardisert avkjørsel på samme sted, og avkjørsel må flyttes. Høyspenttraseen fortsetter videre mot vest, så en eventuell parkeringsplass må etableres øst for dagens avkjørsel. Her er det myr. Området blir også benyttet til beite for småfe.

Før det kan bygges ny avkjørsel og parkeringsplass vil det stilles krav til utarbeidelse av reguleringsplan. Planen må godkjennes av både kommunen, overkommunale myndigheter og Statens Vegvesen. Vegvesenet vil videre kreve avkjøring utformet i henhold til krav med gjeldende håndbøker. I henhold til NVE sine faresonekart (10) for steinras og snøskred, ligger stistart og avkjørsel fra E10 innenfor aktsomhetsområdet for steinras og snøskred. Dette vil bli en kompliserende faktor for en eventuell regulering.

Det har derfor vært vurdert alternative parkeringsløsninger. En mulighet er å etablere parkering på Flakstad. Enten en selvstendig parkeringsplass eller i samarbeid med Lofoten Beachcamp. Et annet alternativ er å gjøre en avtale med Statens Vegvesen om bruk av rasteplassen på Brunstranda som parkering for de som skal gå turen til Flakstadtinden. Dette er ikke umulige prosesser å gå videre med, men det vil samtidig utløse behov for etablering av sti/veg mellom parkeringsplassen og dagens stistart. Ettersom Flakstad ligger på motsatt side av E10 vil gående måtte krysse E10.

Det vil da kreves at det bygges en sikker overgang for myke trafikanter over E10. Det ansees som mest realistiske løsning at dette må gjøres ved etablering av gangbro.

Dette viser at uansett hvilken løsningen man velger videre vil det både være svært kostnadskrevende og tidkrevende prosesser. Det er derfor valgt å ikke gå videre med forslaget å gjøre Flakstadtinden til en turrute for kanalisering av ferdsel.

Volandstinden

Etablert tursti fra Skjelfjord. Relativt slak stigning og tydelig sti. Grendelaget har opparbeidet parkering ved ungdomshuset. Området ligger innenfor NVE aktsomhetsområde for snøskred (10). Temaplanen legger til grunn at området skal benyttes til fottur i sommerhalvåret, når faren for snøskred er neglisjerbar. Stien går utenfor aktsomhetsområde for steinsprang og er kun i mindre grad innenfor et aktsomhetsområde for jord- og leirskred.

Dagens sti har en viss grad av slitasje, særlig ved start. Det er behov for en kartlegging av stien og hvilke restaureringsbehov som vil være nødvendig før stien gjøres til en merket tursti.

Turen opp til toppen på 450 moh er rett i underkant av 5 km t/r fra parkeringsplassen ved ungdomshuset. Stien er ikke merket. Det er behov for gjennomgående merking av turstien i henhold til merkehåndboka (2).

Stien har tegn til slitasje, særlig ved starten. Det er behov for å kartlegge stiens tilstand og vurdere hvilke restaureringstiltak som må gjennomføres før den kan presenteres som en merket tursti.

Det er ingen toalett ved parkeringsplassen i Skjelfjord. Det er toalett inne på ungdomshuset men det ansees ikke som rimelig at kostnadene for å holde dette åpent pålegges det lokale grendelaget. Ved kanalisering av ferdsel til turmålet må det etableres et toalett som er åpent for besøkende.

Det finnes ingen avfallsløsning ved dagens parkeringsplass. Ved kanalisering av ferdsel til turstien må det etableres avfallshåndtering ved startpunktet for turen.

Ved økt ferdsel må det påregnes stigende behov for parkeringsplass. Det må vurderes hvordan dette best løses, og om det blir behov for reguleringsplan før en utbygging. Det er viktig at Flakstad kommune har en plan for parkeringsplassen før stien presenteres som en merket tursti.

Nesland - Nusfjord

Turen mellom Nesland og Nusfjord er en gammel ferdaveg og stien er registrert som fotefarsti i Flakstad kommune. For mange er høydepunktet på turen et besøk til bakeriet i Nusfjord før man går tilbake til Nesland.

Terrengnet er relativt flatt der stien snor seg langs fjæra mellom de to bygdene. Det er enkelte utfordringer på turen. Stedvis er det bart berg med løs grus og stein. Det er også en passasje hvor man må gå på stige for å klatre. Hunder må bæres opp/ned stigen. Selv om området ikke er særskilt bratt beveger man seg i områder som er klassifisert som aktsomhetsområder for snøskred og steinsprang, delvis også jord- og flomskred (10).

Turen klassifisert som middels til krevende (2). Det er i underkant av 5 km å gå fra Nesland til Nusfjord, total turlenge er rett under 10 km tur/retur.

Parkering gjøres idag på privat parkeringsplass ved Nesland der Neslandveien ender. Det er få plasser. Det er ikke offentlig toalett på Nesland.

Flakstad kommune setter ut avfallscontainer hver vår. Veggen inn til Nesland er vinterstengt og brøytes ikke vinterstid.

Ved kanalisering av ferdsel til denne turruta er det forventet vesentlig økning i antall besøkende. Det vil bli behov for et etablert parkeringsareal. Det er privat grunn der Neslandveien ender, og det er flere registrerte kulturminner i områder. Det er ikke realistisk at man bygger ut dagens parkeringsarealer det vil derfor bli behov for å vurdere alternativer for parkering.

Veien inn til Nesland er smal. Fra E10 følger man først Skjelfjordveien som er fylkeskommunal. Denne er asfaltert men har ikke full veibredde. Skjelfjordveien går over til Neslandveien som er kommunal. Veggen er ikke asfaltert og har ikke full vegbredde. Med den økningen i trafikk som en kanalisering vil gi, vil ikke veien være dimensjonert for å ta unna den trafikkbelastningen som er forventet.

Langs Skjelfjordveien er det gjennomført farekartlegging for skred. Dette er angitt i NVE sitt faresonekart (10) som viser fare for steinskred, snøskred, sørpeskred og løsmasseskred innenfor arealet hvor det er gjennomført kartlegging. Hele veigrunnen for Skjelfjordveien og Neslandveien er også omfattet av NVE sitt aktsomhetsområde for steinskred, snøskred og jord og flomskred (10). Det er derfor ikke tilrådelig at man legger opp til økt trafikk i dette området.

Det går også beitedyr i Skjelfjord. Dyrene befinner seg tidvis på Neslandveien. En økt trafikkbelastning vil kunne skape konflikt mellom næringa og besøkende. Det vil derfor være viktig at beitenæringa er med på å vurdere hvilken trafikk i området som regnes som forsvarlig og hvilke tiltak som bør iverksettes for å skjerme beitedyrene.

Foreløpige analyser viser at det vil bli svært kostbart dersom man går videre med å kanalisere ferdsel til denne turruta og det er derfor valgt at denne turstien ikke gjøres til en sti for kanalisering av ferdsel.

Selfjord - Horseid

Innerst i Selfjord går det sti over til Horseid i Moskenes kommune. Stien går videre til fergekaia i Kjørfjorden. Turen er 6,5 km til Horseid og 8,5 km til Kjørfjorden. Turen er klassifisert som krevende. Stien er populær og går stedvis over myr. Her er det behov for omlegging av sti og videre må det sees på erosjonsreducerende tiltak langs stien.

Det er bestemt at fotturen ikke skal ikke markedsføres som en kanalisert tursti, da det ikke er ønskelig med økt trafikkbelastning på veggen ut til Selfjord. I tillegg er turen såpass krevende at man ikke ønsker at dette skal bli et turmål som tiltrekker seg høyt besøkstall. Turen er likevel omfattet av de kanaliserte turrutene fordi det er behov etablering av én felles hovedsti og generelt erosjonsreducerende tiltak.

Kvalvika

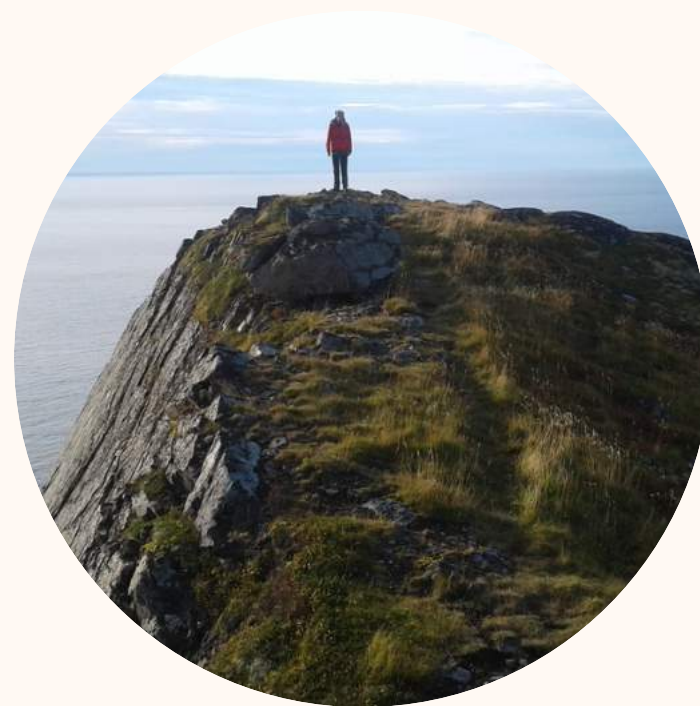
Turstien fra Torsfjorden til Kvalvika, en av de mest populære turmålne i Lofoten. Det er opprettet parkeringsplass på fylkeskommunal veggrunn der turruta starter. Langs fylkesvegen (FV7708) er det skiltet for parkering forbudt. Parkering langs veien medfører overtredelsesgebyr.

Flakstad kommune plasserer ut søppeldunker på parkeringsplassen gjennom sommersesongen.

Turen til Kvalvika går over Skoren med høyeste punkt på 180 moh. Fra Torsfjord til Skoren er det stedvis myrlendt og stien er kloppet. Fra Torsfjord til Kvalvika er det i underkant av 2 km.

Stien er utbedret av Lofotodden nasjonalpark og forvaltes av nasjonalparken. Det må vurderes om det er behov for ytterligere skilting av turstien.

Ryten

Turrute fra Fredvang til Ryten. Parkering på anvist plass. Det er pr. 2025 parkering på privat grunn, godkjent med dispensasjon fra Flakstad kommune. I regi av nasjonalparken gjøres en vurdering av både tursti og parkering for Fredvang. Arbeidet er pågående.

Første del av stien går langs dyrket mark. Det er opparbeidet klopping i de våteste partiene før stien starter å stige opp mot Ryten. Hovedstien er tydelig merket og godt synlig. Besøkende bes holde seg til hovedstien hvor det kontinuerlig arbeides med erosjonsreducerende tiltak.

Fjelltoppen Ryten er 540 moh. Fra dagens parkeringsplass er det 3,5 km til toppen. De fleste gjør en stopp 250 m før selve toppen, for å ta bilde og se utover Kvalvika. Punktet har blitt et ettertraktet some-fotopunkt.

Turen til Ryten er ikke merket langs turstien og her må det vurderes behov for tiltak samtidig som det vurderes erosjonsreducerende tiltak av stien.

Turrute fra Torsfjorden til Kvalvika og Fredvang til Ryten kan gås i kombinasjon eller som en rundtur. Det er etablert sti fra Kvalvika og opp mot Ryten. Stien er under restaurering i regi av Lofotodden Nasjonalpark.

Felles for de to turmålne er at disse er blant de mest besøkte i Lofoten. Dette skaper utfordringer lokalt. De fylkeskommunale vegene fra E10 til Fredvang har ikke full vegbredde. Med mange besøkende legger dette særlig press på vegskulder/bankett. Vegen har møteplasser for å lette trafikken, men for at dette skal fungere må man unngå at det parkeres i møteplassene.

Flakstad kommune har tatt grep for dette med vedtak av parkeringssoner i hele kommunen. Nå tillates kun parkering på anviste plasser og feilparkering vil gi mulkt.

At mange ønsker å besøke turmålne skaper behov for parkeringsplasser. Det er begrenset med parkering langs fylkesveien. Flere innbyggere opplever trafikken som belastende og har sett seg nødt til å stenge private avkjøringer/skilte private veier for "no parking/no trespassing".

I sum oppleves trafikkebelastning som høy, særlig av de fastboende og nasjonalparken har et pående prosjekt for å se hvordan dette kan løses.

Det er ingen toaletter ute i selve Kvalvika, et yndet område for camping. Her har vært registrert funn av fekal forurensing av lokal vannforekomst. Det er satt opp toalett i Torsfjord som er åpent fra mai til september. På Innersanden har grunneier etablert toalett for besøkende til Ryten. Det må fremdeles sees på løsninger i selve Kvalvika.

Lofotodden nasjonalpark har et pågående prosjekt hvor de vurderer området under ett. Forprosjektet har vurdert hvilke arealer som kan være aktuelle for å etablere sentral parkering, og tilknytning med andre lokale stier for tur til Ryten og Kvalvika. Temaplanen har derfor ikke sett videre på disse problemstillingene.

Finne løsninger for utfartsparkering, toalettfasiliteter og renovasjon ved friluftsområder.

De største utfordringene for Flakstad er parkering (villparkering), forsøpling og menneskelige etterlatenskaper i naturen. For å bøte på dette trengs det gode parkeringsmuligheter med tilstrekkelig informasjon og kapasitet, returpunkt for restavfall og toaletter.

Et av tiltakene det arbeides med i forbindelse med ferdselsåreplanen er utvelgelse av fotruter for kanalisering. Kommunen vil starte arbeidet med å tilrettelegge for parkering ved disse turmålne og andre parkeringsområder. Dette kan være tidkrevende og kostbare prosesser, men med systematisk planlegging kan man finne løsninger for alle områdene. De ulike parkeringsområdene er lagt inn i tiltaksplanen. Det er viktig at disse prioriteres videre og spilles inn til kommuneplanens arealplan. Videre må det trolig gjøres regulering for flere av disse, og utarbeides grunneieravtaler.

Tilsvarende er det behov for at det er tilgjengelige toalett og renovasjonsløsninger ved parkeringsplassene. Kommunen har allerede kommet langt i utplassering av avfallspann og containere ved de mest besøkte stoppestedene i kommunen. I kombinasjon med renovasjonspunkt på rasteplassene langs E10 er det 8 punkter hvor tilreisende kan levere inn sitt avfall. En viktig utvikling for å få tilreisende til å benytte seg av tilbudet er at det er lett synlig og godt merket. Dette er tema som må tas videre i kommunens besøksstrategi.

Toalett må også opparbeides ved alle parkeringsplasser for kanaliserte turstier. På sikt må det vurderes om det er flere steder med behov for toalett for besøkende. Det er viktig at toalettene er bygget forskriftsmessig og at avløpet ivaretas på en tilfredsstillende måte. Flere av toalettene på de fylkeskommunale rasteplassene er kun åpne i sommerhalvåret, men økt besøkspress i vinterhalvåret viser at det også er behov for toaletter i Flakstad om vinteren. Her er det viktig å starte prosess med Statens Vegvesen slik at mulige løsninger kan diskuteres.

En forutsetning for at tilreisende benytter toalettene er at de er rene og innbydende. Det vil derfor følge et visst vedlikeholdsbehov ved etablering av toalett.

Det er gjort en foreløpig analyse av parkeringsplass, renovasjon og toalett basert på dagens situasjon for de turene som skal videreføres for kanalisering av ferdsel. Denne viser at for de kanaliserte turrutene har man en måloppnåelse på ca. 60%.

Forankring av nødvendig tilrettelegging av sti i kommuneplanenes arealdel

Ferdselsåren Fredvang – Ryten – Kvalvika – Torsfjorden er av regional og nasjonal betydning for friluftsliv og opplevelse. Det er behov for tilrettelegging og restaurering av stien for å håndtere økende ferdsel og redusere slitasje på naturmiljøet.

Kommunen bør, innenfor rammene av plan- og bygningsloven, forankre nødvendige tiltak knyttet til ferdsel og tilrettelegging i kommuneplanens arealdel. Dette kan gjøres gjennom bruk av hensynssone for friluftsliv i plankartet, supplert med planbestemmelser og retningslinjer som sikrer sammenhengende ferdsel og åpner for merking, varding og skånsom istandsetting av sti.

En slik forankring i planverket vil bidra til å redusere brukerkonflikter, begrense slitasje og ferdselens påvirkning på naturmiljøet, samt sikre allmennhetens tilgang til området også for framtidige generasjoner.

Titaksplan s.1

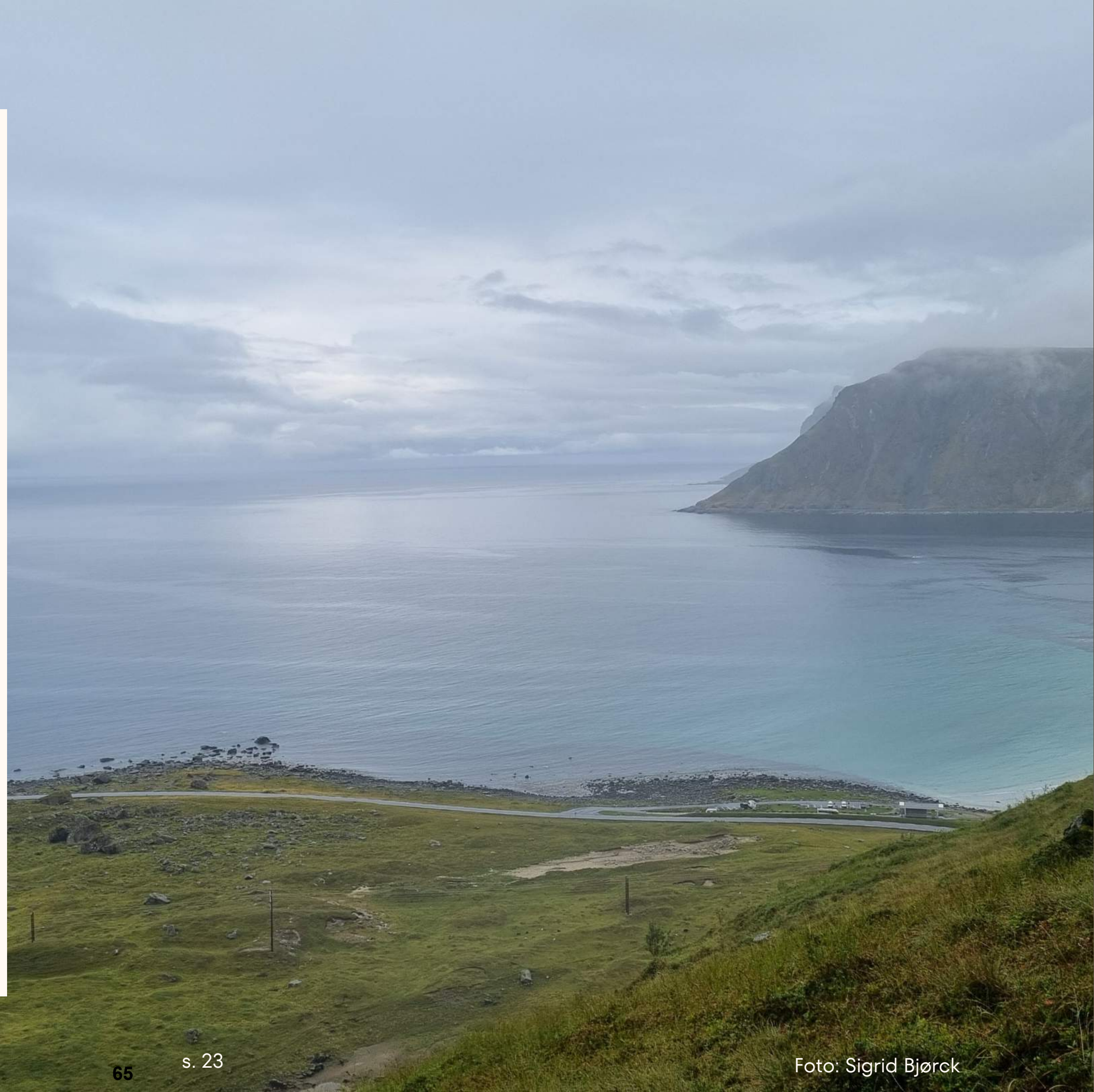
Tiltak	Beskrivelse	Tiltakshaver
Sansehage sykehjem og omsorgsboliger	Sykehjem/omsorgsboliger skal ha tilgang til sansehage, gjerne med hvilebenk, og tilpasset turveg/sti..	Flakstad Kommune
Tilrettelegging og restaurering av ferdselsårene mellom Fredvang – Ryten – Kvalvika – Torsfjorden.	Kommunen bør, innenfor rammene av plan- og bygningsloven, forankre nødvendige tiltak knyttet til ferdsel og tilrettelegging i kommuneplanens arealdel. Dette kan gjøres gjennom bruk av hensynssone for friluftsliv i plankartet, supplert med planbestemmelser og retningslinjer som sikrer sammenhengende ferdsel og åpner for merking, varding og skånsom istandsetting av sti.	Flakstad kommune
Besøksstrategi Fredvang	Det arbeides med en helhetlig strategi for parkering på Fredvang.	Lofotodden nasjonalpark, Flakstad kommune
Informasjonsskilt	Ved start av de merka turstiene skal det være informasjonstavler om turen, sikkerhet og generell info.	Flakstad kommune, grunneiere og ev. private aktører/lag og foreninger
Plan for parkering på Nappskaret	Det må vurderes behov for oppgradering av området, og avklares hvordan en ev. utforming av parkeringsareal kan utformes. Grunneiere og brukere av området må tas med i prosessen. Det må gjøres en helhetlig områdevurdering og tas inn restavfallspunkt og toalett	Flakstad kommune, grunneiere, beitenæring, idrettslag m. fl.
Kartlegging av sti Stornappstinden	Det må gjennomføres en kartlegging av tilstand for vurdering av behov for erosjonsreducerende tiltak.	
Grunneieravtaler for Nappskaret	For videreutvikling av Nappskaret som turområde, er det behov for avklaring fra grunneiere og inngåelse av grunneieravtaler, både for opparbeiding av parkeringsarealer, toalett, renovasjon og skilt.	Flakstad kommune
Parkering Skjelfjord	Eks. P-plass vil ha begrenset kapasitet. Det er behov for en redegjørelse av dagens areal og videre utvikling av området. Grendelaget må tas med i prosessen videre for hvordan dagens løsning kan videreføres og kontrolleres om det vil utløse krav til regulering.	Flakstad kommune, grendelaget
Restavfallspunkt Skjelfjord	Ved turstart Vollandstinden er det behov for returpunkt for restavfall.	Flakstad kommune
Toalett Skjelfjord	Ved turstart Vollandstinden er det behov for toalett	Flakstad kommune, grendelaget

Titaksplan forts.

Tiltak	Beskrivelse	Tiltakshaver
Kartlegging av sti Volandstinden	Det må gjennomføres en kartlegging av tilstand for vurdering av omfang av erosjonsreducerende tiltak.	Flakstad kommune
Toalett Nesland	Det må vurderes om det er mulig å etablere toalett for besøkende på Nesland.	Flakstad kommune/grunneiere
Besøksstrategi Fredvang	Det arbeides med en helhetlig strategi for parkering på Fredvang. Det ses på mulig for etablering av en større parkeringsplass og utarbeidelse av tilkoblingssti mellom dagens stier og nytt parkeringsområde.	Lofotodden nasjonalpark, Flakstad kommune
Skilting Ryten	Det må settes opp nødvendig skilt ved stistart Fredvang. Punktet omfatter både informasjon ved stistart samt skilting av tursti til toppen Ryten.	Lofotodden Nasjonalpark
Skilting Kvalvika	Det må settes opp nødvendig skilt ved stistart Torsfjord. Punktet omfatter både informasjon ved stistart samt skilting av tursti til Kvalvika.	Lofotodden Nasjonalpark
Selfjord - Horseid	Stien mellom Selfjord - Horseid har behov for tilrettelegging for høyere besøksstrykk. Det bør startes et prosjekt for å arbeide videre med dette.	Lofotodden nasjonalpark, Flakstad kommune, grunneiere, m.fl.

Kilder

1. Dalen H.B og Grimstad S. Levekårsundersøkelsen 2024. Statistisk sentralbyrå. Tilgjengelig fra https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/idrett-og-friluftsliv/artikler/levokarsundersokelsen-2024/_attachment/inline/62a7de6c-f8a0-4a39-ad97-2cc092a08e67:0eada238b0c2113d1ddb48825a041324f25ad4a5/NOT2024-48.pdf
2. Den Norske Turistforening, Innovasjon Norge, Friluftsrådernes Landsforbund (2019) Merkehåndboka. Tilrettelegging og synliggjøring av turruter.
3. FOR-2000-04-03-399 Forskrift for fiske i vassdrag og munningssoner, Nordland.
4. Helsedirektoratets anbefaling for fysisk aktivitet: <https://www.helsedirektoratet.no/forebygging-diagnose-og-behandling/forebygging-og-levevaner/fysisk-aktivitet>
5. Helsedirektoratet (2021) Sektorrapport om folkehelse – Trygge og helsefremmende miljøer/tilgang til natur og rekreasjonsområder friluftsliv og idrett
6. Handlingsplan for friluftsliv. Natur som kilde til helse og livskvalitet (2018). Klima og miljødepartementet. Publikasjonskode: T-1564 B. ISBN 978-82-457-0510-2 (PDF). Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/handlingsplan-for-friluftsliv/id2607767/>
7. Lofotodden Nasjonalpark <https://www.lofotoddennp.com/om-nasjonalparken/>
8. LOV-2003-07-04-74 Lov om forsvarlig hundehold (hundeloven)
9. NIBIO – Beite: <https://www.nibio.no/tema/miljo/klimagassregnskapet-for-arealbrukssektoren/beite>
10. NVE – Faresonekart – Flakstad kommune Tilgjengelig fra: <https://www.nve.no/naturfare/utredning-av-naturfare/flom-og-skredfare-i-din-kommune/faresonekart-kommuner/nordland/flakstad-kommune/>
11. Plan for friluftslivets ferdselsårer. M-1292|2019 (2019) Miljødirektoratet. Tilgjengelig fra: <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1292/m1292.pdf>
12. Statistisk sentralbyrå. Kommunefakta. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/kommunefakta/flakstad>
13. Statistisk sentralbyrå. – Beitestatistikk. Tilgjengelig fra: <https://beitestatistikk.nibio.no/kommuner/flakstad>
14. Stortingsmelding 18 (2015-16) Friluftsliv — Natur som kilde til helse og livskvalitet.
15. Store norske leksikon - <https://snl.no/Flakstad>
16. Vistad O. I., Gundersen V., Wold L.C., Skår M., Rybråten S. & Dokk J.G. (2018) Effekter av å skilte og merke en eksisterende turrute. NINA Rapport 1440.
17. Vunne leveår og helsetapsjusterte leveår (DALYs) ved fysisk aktivitet (2024) Helsedirektoratet. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/vunne-levear-og-helsetapsjusterte-levear-dalys-ved-fysisk-aktivitet>

Utarbeidet av:

Flakstad kommune

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lofotodden nasjonalparkstyret	15/26	11.05.2026

Søknad om bruk av kommersielt merke - Nasjonalparkpartner - Lofotodden nasjonalpark - Out Lofoten

Forslag til vedtak

Søker oppfyller vilkårene om å bli nasjonalparkpartner med Lofotodden nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret godkjenner søknaden til Out Lofoten om å bli med i partnerskapsprogrammet til Lofotodden nasjonalpark.

Bakgrunn

Out Lofoten, ved daglig leder Regine Jacqueline Sjøsten, søker om å bli nasjonalparkpartner. De driver Ryten og Kvalvika Trail Farm, en lokal gård, serveringssted og møteplass ved Innersand i Flakstad kommune.

I søknaden skriver de følgende:

«Ryten & Kvalvika Trail Farm er en lokal gård og møteplass ved innfallsporten til turstiene mot Ryten og Kvalvika i Flakstad. Stedet er ikke kun rettet mot turisme, men fungerer også som en møteplass for lokalsamfunnet.

Virksomheten kombinerer småskala gårdsdrift, dyrking av grønnsaker og urter, samt servering og arrangementer. På gården ønsker vi å skape et inkluderende sted hvor både lokalbefolkning og besøkende kan møtes, spise lokal mat og delta i aktiviteter knyttet til natur og kulturlandskap.

Gjennom et partnerskap ønsker vi å bidra til god informasjon og veiledning til besøkende som skal på tur i området. Vi ønsker å formidle kunnskap om naturen, nasjonalparken og viktigheten av å ta vare på landskapet. Som en virksomhet ved en

viktig innfallsport til turene mot Ryten og Kvalvika møter vi mange turgåere, og vi ser det som en naturlig rolle å bidra til trygg ferdsel, gode opplevelser og økt forståelse for naturverdiene i området.

Vi søker om å bruke merkeordningen for å synliggjøre vår tilknytning til området rundt Lofotodden nasjonalpark, og for å bidra til økt bevissthet om bærekraftig bruk av naturen blant både besøkende og lokale.»

Grunnlaget for avgjørelsen

Lofotodden nasjonalparkstyre har utarbeidet egne retningslinjer for nasjonalparkpartner. For å være kvalifisert må søker tilby tjenester innen besøksnæringen, herunder opplevelser, aktiviteter, overnatting, eller forbruksvarer som mat og drikke og lokale håndverksprodukter. Søker må ha tilhørighet til nasjonalparken, og ha forretningsadresse eller bostedsadresse i Moskenes eller Flakstad kommune

Vurdering

Etter forvalters vurdering oppfyller søker kriteriene å bli nasjonalparkpartner. Bedriften har forretningsadresse i Flakstad kommune, og er et serveringssted og møteplass ved innfallsporten til Lofotodden nasjonalpark.

Konklusjon

Etter forvalters vurdering kan søknad godkjennes, og Out Lofoten delta i partnerskapsprogrammet.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Vedlegg:

- 1 Soknad-nasjonalparkpartner Lofotodden Nasjonalpark.pdf

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Har din virksomhet tilhold ved Lofotodden nasjonalpark, og tilbyr tjenester, aktiviteter eller produkter innen besøksnæringen? Da kan du søke om å få bli Lofotodden nasjonalparkpartner. Du vil da få tildelt et eget merke som kan brukes i markedsføringen av ditt produkt.

Du må være en bedrift, organisasjon eller gruppe med forretningsadresse i Moskenes eller Flakstad kommune, eller privatperson med bostedsadresse i en av disse kommunene.

For å være kvalifisert som nasjonalparkpartner må du være tilbyder relatert til besøksnæringen, og tilby produkter innen opplevelser, aktiviteter, overnatting, forbruksvarer som mat og drikke eller lokale håndverksprodukter produsert ved bruk av lokale råvarer. Produktet eller tjenesten skal ha en tilknytning til Lofotodden nasjonalpark, og skal direkte eller indirekte gi informasjon om nasjonalparken.

Hvis du oppfyller kriteriene for å bli nasjonalparkpartner fyller du ut og returner dette skjema. Husk signatur.

Om virksomheten

Navn på bedrift, organisasjon, gruppe eller person	OUT LOFOTEN AS
Virksomhetskategori (Sett en sirkel rundt ditt valg)	Person ☐ Bedrift ☒ Organisasjon ☐ Annet ☐
Organisasjonsnummer	930 346 837
Filial (hvis relevant)	
Virksomhetsadresse	Strandveien 82, 8387 Fredvang
Type virksomhet	Gård, café, restaurant og shop
Nettside	www.rytenkvalvikatrailfarm.com

Om søkeren (deg)

Navn på søker	Regine Jacqueline Sjøsten
Tittel eller rolle	Daglig leder
Postadresse (hvis forskjellig fra virksomhetsadresse)	Strandveien 82, 8387 Fredvang
Telefonnummer	40627229
E-postadresse	Regine@outlofoten.com

Hvilke(t) merke søker du om å bruke?:

Kommer fra

Skjer i

Ved

Språk:

bokmål

nynorsk

engelsk

nordsamisk

sørsamisk

annet
(spesifiser)

Vennligst beskriv i tekst hvordan du har tenkt å bruke merket(e):

Ryten & Kvalvika Trail Farm er en lokal gård og møteplass ved innfallsporten til turstiene mot Ryten og Kvalvika i Flakstad. Stedet er ikke kun rettet mot turisme, men fungerer også som en møteplass for lokalsamfunnet.

Virksomheten kombinerer småskala gårdsdrift, dyrking av grønnsaker og urter, samt servering og arrangementer. På gården ønsker vi å skape et inkluderende sted hvor både lokalbefolkning og besøkende kan møtes, spise lokal mat og delta i aktiviteter knyttet til natur og kulturlandskap.

Gjennom et partnerskap ønsker vi å bidra til god informasjon og veiledning til besøkende som skal på tur i området. Vi ønsker å formidle kunnskap om naturen, nasjonalparken og viktigheten av å ta vare på landskapet. Som en virksomhet ved en viktig innfallsport til turene mot Ryten og Kvalvika møter vi mange turgåere, og vi ser det som en naturlig rolle å bidra til trygg ferdsel, gode opplevelser og økt forståelse for naturverdiene i området.

Vi søker om å bruke merkeordningen for å synliggjøre vår tilknytning til området rundt Lofotodden nasjonalpark, og for å bidra til økt bevissthet om bærekraftig bruk av naturen blant både besøkende og lokale.

Ved å fullføre søknaden, og inngå avtale for nasjonalparkpartner, forstår jeg og forplikter jeg meg til å overholde følgende vilkår:

Søkers forpliktelser:

- Søker forplikter seg til å delta på aktiviteter som vertskapskurs, orienteringsmøter eller lignende som arrangeres i regi eller på vegne av nasjonalparkforvaltningen.
- Søker skal være en god ambassadør for Lofotodden nasjonalpark. Produktet eller tjenesten som tilbys skal ha en tilknytning til Lofotodden nasjonalpark, og skal direkte eller indirekte gi informasjon om nasjonalparken.

Om Lofotodden nasjonalparkpartner:

- Det representerer kun en geografisk tilhørighet til Lofotodden nasjonalpark.
- Det er ikke et kvalitetsstempel.
- Det representerer ikke en godkjenning eller innebærer finansiering eller annen støtte fra forvaltningsmyndigheten.
- Tildeling og fastsettelse av varighet gjøres av nasjonalparkstyret.
- Avtale om nasjonalparkpartner gjelder i første omgang fram til 2027. Styret vil da revidere retningslinjene og åpne for fornying av partnerskapsavtalen.

Hvem kan bli nasjonalparkpartner?

- Virksomheter med forretningsadresse eller bostedsadresse i Moskenes eller Flakstad kommuner.
- En virksomhet eller organisasjon som opererer eller ligger i eller ved nasjonalparken, tilbyr en tjeneste som skjer i eller nær nasjonalparken eller et produkt som kommer fra eller i nærheten av nasjonalparken.
- En virksomhet, organisasjon, gruppe eller individ som arrangerer en tidsbegrenset aktivitet i eller ved nasjonalparken.

Om bruk av merket:

- merket er varemerkebeskyttet og har rettsvern.
- merket må ikke brukes på en måte som kan skade merkevaren Norges nasjonalparkeres omdømme, eller på en måte som strider mot retningslinjer eller formål.
- Den som autoriseres til å bruke merket skal så langt som mulig etterleve Innovasjon Norges 10 prinsipper om bærekraftig reiseliv: <https://business.visitnorway.com/no/barekraftig-reiseliv/10-prinsipper-for-et-barekraftig-reiseliv/>
- Det er ikke tillatt å bruke merket på reklamemateriell eller varer uten følge av virksomhetens egen logo, som f. eks på brevhode eller på emballasjen for et produkt. Det må alltid gå klart frem hvem virksomheten bak produktet eller tjenesten er, at dette ikke er et nasjonalparkprodukt eller -tjeneste, og at det ikke er et nasjonalparkgodkjent produkt eller tjeneste.
- Merket skal ikke endres i form, beskjæres eller tillegges design eller egen tekst. Retningslinjer for å sikre riktig anvendelse blir gitt.
- merket kan ikke selges videre eller distribueres til tredjepart.
- Ved misbruk av merket kan tillatelsen til bruk trekkes tilbake.

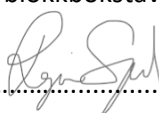
Tabell 1. merket kommer også i stående format.

<table border="1"> <tr> <td>KOMMER FRA:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ORIGINS FROM:</td> <td>Lofotodden nasjonalpark</td> </tr> </table>	KOMMER FRA:		ORIGINS FROM:	Lofotodden nasjonalpark	<table border="1"> <tr> <td>SKJER I:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>HAPPENING IN:</td> <td>Lofotodden nasjonalpark</td> </tr> </table>	SKJER I:		HAPPENING IN:	Lofotodden nasjonalpark	<table border="1"> <tr> <td>VED:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>BY THE:</td> <td>Lofotodden nasjonalpark</td> </tr> </table>	VED:		BY THE:	Lofotodden nasjonalpark
KOMMER FRA:														
ORIGINS FROM:	Lofotodden nasjonalpark													
SKJER I:														
HAPPENING IN:	Lofotodden nasjonalpark													
VED:														
BY THE:	Lofotodden nasjonalpark													
<table border="1"> <tr> <td>KOMMER FRA:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ORIGINS FROM:</td> <td>Lofotodden nasjonalpark</td> </tr> </table>	KOMMER FRA:		ORIGINS FROM:	Lofotodden nasjonalpark	<table border="1"> <tr> <td>SKJER I:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>HAPPENING IN:</td> <td>Lofotodden nasjonalpark</td> </tr> </table>	SKJER I:		HAPPENING IN:	Lofotodden nasjonalpark	<table border="1"> <tr> <td>VED:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>BY THE:</td> <td>Lofotodden nasjonalpark</td> </tr> </table>	VED:		BY THE:	Lofotodden nasjonalpark
KOMMER FRA:														
ORIGINS FROM:	Lofotodden nasjonalpark													
SKJER I:														
HAPPENING IN:	Lofotodden nasjonalpark													
VED:														
BY THE:	Lofotodden nasjonalpark													

Søknaden signeres i to eksemplarer til hver av partene.

Virksomhetens navn:

Navn med blokkbokstaver:

Signatur:

Sted, dato:

LOFOTODDEN NASJONALPARKSTYRE

Signatur

Sted, dato

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lofotodden nasjonalparkstyre	16/26	11.05.2026

Deltagelse i arbeidsgruppe for oppdatering av Veikartet for Lofoten De Grønne Øyene - Lofotodden nasjonalpark

Forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret er positiv til forvalters deltagelse i arbeidsgruppe for oppdatering av veikartet for Lofoten De Grønne Øyene.

Bakgrunn

Nasjonalparkforvalter har fått forespørsel om deltagelse i arbeidsgruppe for oppdatering av veikartet for Lofoten De Grønne Øyene (DGØ).

DGØ 2030 er en nasjonal pilot for realisering av potensialet som ligger i samhandling; regionalt og mellom offentlig virksomhet og privat næringsliv, tilreisende og lokalsamfunn. Piloten er etablert av de tre samarbeidspartnerne Lofotrådet, Lofotkraft og Destination Lofoten.

Mandat for rullering

Veikartet skal være en dynamisk handlingsplan, som rulleres i løpet av gjennomføringsperioden. Ved rullering bør det tas avsjekk mot resultater og oppnådd utvikling, samtidig som det videreutvikles i takt med endringer i prioriteringer, muligheter og forutsetninger lokalt, regionalt og nasjonalt", heter det i Veikartet.

Rulleringen av Veikartet skal resultere i en oppdatert, aktuell og fortsatt ambisiøs vekststrategi for Lofoten. Det skal settes opp arbeidsgrupper som skal legge lovkrav og teknologiutvikling til grunn, og sette framoverlente og ambisiøse mål i tråd med strategi og visjon om å gå foran. Veikartet skal være en handlingsplan fram mot 2030 med langsiktige målsetninger som også ser forbi 2030.

Lofoten De grønne øyene skal være en nasjonal pilot i regional grønn omstilling. Rulleringen skal korrigere evt. feil i språk, struktur eller andre formaliteter i dokumentet. Rulleringen skal også fungere som en statusrapport på måloppnåelse i Veikartet og gi anledning til å rapportere på oppdatert kunnskap om f.eks. klimagassutslipp fra Lofoten, og samtidig si noe om tiltak og prioriteringer i arbeidet videre.

Veikartet er inndelt i seks ulike programområder der hovedmålet er å utvikle Lofoten til et lavutslippssamfunn. For hver av de seks programområdene er det etablert en egen arbeidsgruppe med representanter fra næringsliv, offentlig forvaltning, landbruk og fiskeri.

Programområdene:

1. Kommunal sektor
2. Lavutslipps transport
3. Bærekraftig reisemål
4. Lavutslipps kystfiske og havbruk
5. Bærekraftig landbruk, natur- og arealforvaltning
6. Et sirkulært næringsliv

Nasjonalparkforvalter deltar i arbeidsgruppe for programområde 5: Bærekraftig landbruk, natur- og arealforvaltning.

Sammensetning i arbeidsgruppen:

Ny tittel: BÆREKRAFTIG LANDBRUK, NATUR- OG AREALFORVALTNING	Stilling / Tittel	Organisasjon
Per Øivind Sundell	Kommunedirektør	Flakstad kommune
Siv-Anita Kuntze (utnevnt av Per Øivind)	Kommunalsjef oppvekst og kultur	Flakstad kommune
Ivar Johansen	Landbruksansvarlig	Vestvågøy kommune
Ole Jacob Kvalshaug	Parkforvalter	Lofotodden Nasjonalpark (ok)
Karstein Kristiansen (ikke forespurt)	Bonde	Kristiansen Landbruk DA
Björg Elin Kärn	Prosjektleder	LoVe Food / Vestvågøy kommune
Sigrid Bjørck	Vannområdekoordinator	Vestvågøy kommune
Arild Johansen	Bolle gård, Vestvågøy	Vestvågøy bondelag
Gerbrand Vink	Klimarådgiver	Norsk Landbruksrådgiving

Vurdering

Arbeidet er spennende og relevant for arbeidet med naturforvaltning i Lofoten. Forespørselen om deltagelse viser at nasjonalparkstyrets arbeid blir lagt merke til, og at arbeidet ses på som relevant for hvordan vi skal ta vare på verdifulle naturområder i Lofoten. Det er positivt at nasjonalparkforvalter kan bidra med sin kompetanse i dette arbeidet, noe som gir ringvirkninger for oppfattelsen av nasjonalparken som aktør i regionen Lofoten.

Arbeidet er i all hovedsak knyttet til deltagelse på inntil fire digitale møter, og går i liten grad på bekostning av annet arbeid.

Konklusjon

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

- Veikart for Lofoten De Grønne Øyene 2030, utarbeidet i 2021:
https://degronneoyene.no/sites/default/files/2023-06/Veikart_LofotenDG%C3%98_feb22_sisu%20%281%29.pdf

ST 17/26 Eventuelt